

Gunnar Elstad:

Ikke helt som du tror

- i alle fall ikke nødvendigvis. Hefte Nr 2.

Kort innføring i viktige elementer i den kristne tro.

Innhold

- 9. Fellesskapet. De helliges samfunn
- 10. Dåpen
- 11. Natfverden
- 12. Bønnen
- 13. Guds tilgivelse – og vår
- 14. Gammelt og nytt
- 15. Misjonsoppdraget
- 16. Jesus kommer igjen

Gunnar Elstad:

9. Fellesskapet – De helliges samfunn.

Gud har ikke skapt oss for at vi skal være for oss selv og klare oss helt alene. Han har skapt oss til fellesskap – med seg selv og med hverandre.

Gud har ingen enebarn. Han har gjenfødt oss inn i sin store barneflokk.

Det er vondt å være ensom – veldig vondt. Selvsagt trenger vi å være litt for oss selv av og til. Når vi velger ensomheten selv, er den som regel god. Men den ensomheten vi ikke har valgt selv, den er ikke god. Den strengeste straffen en kan få i en del fengsler i dag, er å bli satt på isolat. Det går på helsa løs, både fysisk og psykisk.

Ensomhet er et stort problem i dagens samfunn. Vi regner med at ca 20 % av befolkningen føler på betydelig ensomhet.

Bibelske bilder

De fleste menneskes ønsker å oppleve nærhet, tilhørighet og fellesskap. Og fellesskap kan en oppleve mange ulike steder og på mange ulike måter.

Men hva er det som skiller et kristent fellesskap fra andre fellesskap? Vi skal stoppe opp ved noen av de bildene Bibelen bruker når den underviser om dette.

Treet. I alle fellesskap er det viktig at de som er med, er knyttet til hverandre. I det kristne fellesskapet er det imidlertid enda viktigere at hver enkelt er knyttet til Jesus.

"Jeg er vintreet, dere er grenene" sa Jesus til disiplene sine (Joh 15,5). Det grenene på et tre først og fremst har felles, er at de har forbindelse med stammen. Har de ikke det, visner de og dør. Det er stammen som gir dem næring og liv.

Guds kirke sammenlignes også med et oljetre (Rom 11,16ff). Paulus sier at noen av de gamle grenene nå dessverre er brukket av og ikke har forbindelse med stammen lenger. Nye grener har derimot nå blitt podet inn og har fått del i samfunnet med Gud.

For at det skal være et kristent fellesskap, er det altså ikke nok at vi har de godt med hverandre, selv om det er viktig nok. Det viktigste er at alle har et personlig forhold til Jesus.

Familien. Den dagen vi ble kristne, ble vi gjenfødt og gjort til Guds barn. "Alle dem som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn – de som tror på hans navn. De er ikke født av kjøtt og blod, ikke ved menneskers vilje og ikke ved manns vilje, men av Gud" (Joh 1,12-13). Nå er vi altså med i den store søskenflokket der vi alle har Gud som far.

Det er altså ikke bare vennskapsbånd som binder oss sammen. Det er familieband. Vennskap er som regel basert på at vi umiddelbart liker hverandre, har de samme interessene og ligner hverandre personlighetsmessig. Søsken kan irritere hverandre og være veldig forskjellige.

Venner velger vi selv, søsken er derimot noe vi bare får uten at noen spør oss om vi vil ha dem eller ikke.

Skal tro om Jesus 12 disipler hadde valgt hverandre dersom de fritt skulle velge venner og arbeidskamerater. De valgte ikke hverandre heller. Det var Jesus som valgte dem. "Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere", sa han til dem (Joh 15,16).

Og mens vi snakker om utvelgelse: Det greske ordet som ligger til grunn for vårt ord "kirke", har faktisk noe med utvelgelse å gjøre. Kirken er de menneskene Gud har valgt seg ut.

Det er ikke en forsamling av venner som har valgt hverandre. Det er en forsamling av søsken som bare har blitt født inn i samme familie.

Legemet. Det kristne fellesskapet sammenlignes også med et legeme. Noen ganger er det Jesus som betegnes som selve kroppen mens vi kristne er lemmene på legemet (Rom 12 og 1 Kor 12). Andre ganger betegnes Jesus som hodet som styrer hele legemet (Ef 4,15 og 5,23). Det er faktisk dette som er opprinnelsen til vårt ord "medlem".

Dette bildet sier også noe om vår nære relasjon til Jesus. Lemmene skal henge fast ved legemet. De er avhengig av legemet. Det er ikke meningen at de skal løsrives og klare seg selv.

Samtidig sier bildet noe om at det er et mangfold i enheten. Det er stor forskjell på et øre og et øye, en hånd og en fot. Men det er nettopp denne forskjellen som er så fin og viktig. De ulike lemmene kan ikke erstatte hverandre. De trenger hverandre. Her er det verken grunn til hovmod eller mismot, underlegenhet eller overlegenhet. Alle er like viktige. Og alle skal tjene hverandre.

Gud har skapt oss forskjellige, og han gir oss forskjellige nådegaver. Disse forskjellene er ikke en trussel. De er en velsignelse.

Templet. Vi er levende steiner som bygges opp til et åndelig tempel. (1 Pet 2,4-6). Gud selv har bolig i dette templet (Sammenlign Matt 18,20).

Vi skal ikke bare være enkeltsteiner som ligger der helt for oss selv. Vi skal heller ikke ligge der i en uorganisert haug, selv om en slik haug kan være imponerende om den bare er stor nok. Gud vil at enkeltsteinene skal bygges opp til et byggverk, et hus.

Det er dette som er grunntanken når vi bruker ordet *oppbyggelse*. Oppbyggelse skjer ikke først og fremst når vi sitter for oss selv. Oppbyggelse skjer når vi føyes inn i en større helhet og sammen med andre levende steiner blir bygget opp til et tempel for Guds Ånd og til Guds ære.

Selv om Det nye testamente ikke dveler med dette, er det nærliggende å tro at steiner ikke uten videre lar seg føye sammen uten at de må hugges til i større eller mindre grad. Gud ønsker nok å hygge til både deg og meg, selv om vi ikke helt liker det. Det er ikke bare de andre som skal tilpasse seg oss. Vi må også tilpasses til dem.

"Kom til ham, den levende stein... og bli selv oppbygget som levende steiner til et åndelig hus, et hellig presteskap til å bære fram åndelige offer, slike som er Gud til behag ved Jesus Kristus", sier Peter (1 Pet 2,4-5).

I dette templet er vi ikke bare steiner. Her er vi også et hellig presteskap som bærer fram offer for Gud.

Det er derfor vi snakker om "Det allmenne prestedømmet". Vi er alle prester på den måten at vi har direkte adgang til Gud uten at det må gå gjennom en menneskelig mellommann. Og vi har alle fått et ansvar for å dele evangeliet med menneskene rundt oss

Selv om ofringenes tid er forbi etter at Jesus bar fram det endegyldige offeret på Golgata, nevner Det nye testamente fem former for offer som Gud fremdeles tar imot med velbehag: Vi skal gi oss selv til Gud (Rom 12,2), vi skal gjøre gode gjerninger (Hebr 13,16), vi skal gi av våre penger (Fil 4,18), vi skal bære fram lovprisningsoffer (Hebr 13,15) og vi skal få bringe nye kristne fram for Gud (Rom 15,16). Dette gjør vi ikke for å fortjene frelse, men fordi vi allerede er frelst.

Innover og utover

Vi trenger å søke sammen for å bli bevart i troen og få den styrken vi trenger for å leve som kristne i en verden der kristentroen kan møte mye motstand. Det er først og fremst Guds ord og sakramentene vi skal holde oss til. Men Bibelen sier også mye om at vi skal elske hverandre, oppmuntre hverandre og tjene hverandre med de nådegavene Gud gir oss (Se det vi har skrevet om nådegaver i kapittel 6: "Hvem er Den Hellig Ånd").

Når vi søker innover i det kristne fellesskapet, blir vi også i stand til å rette blikket utover. Vi har jo et oppdrag i denne ver-

den. "Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler", sa Jesus. Vi er alle en del av Kristi legeme. Jesus er ikke lenger legemlig til stede på jorden slik han var da han vandret rundt sammen med sine første disipler. I dag er han nærværende på jorden gjennom sin menighet. Det er vi som nå er Jesu munn og hender. Han har overgitt oppdraget til oss. Dette har også med det allmenne prestedømmet å gjøre.

Innover og utover er like viktig. Søker vi ikke innover mot det kristne fellesskapet, blir vi kraftløse og svake. Da blir det utadrettede arbeidet fort et ork. Er vi så opptatt av å varme oss i et trygt fellesskap at vi glemmer å være utadrettet, visner vi fort og blir slappe.

Jeg liker å sammenligne det kristne fellesskapet med et felt-sykehus. Her kan soldatene få hvile ut, ta til seg næringsrik mat som får kreftene til å vende tilbake, og få rensket og forbundet sårene de har blitt påført. Men de skal altså ut i striden igjen. Det skal ikke være så koselig på det sykehuset at en glemmer det oppdraget en har fått.

Ofte kan Guds folk bruke så mye krefter på strid og splid seg imellom at det blir lite krefter til utadrettet arbeid. "Vi er få - til gjengjeld er vi splittet", var det en som sa en gang. Det er alltid trist når slikt skjer. Men det viser hvor rotfestet individualismen er hos oss.

Kjærlighet.

Paulus ber om at vi "sammen med alle de hellige" må få lære å kjenne både bredden og lengden, høyden og dybden av den, "ja, kjenne hele Kristi kjærlighet, som er mer enn noen kan fatte" (Ef 3,18f).

Det er bare fordi vi har tatt imot en slik kjærlighet, vi kan være i stand til å elske hverandre. Gud lar sin kjærlighet flyte inn i oss slik at den kan flyte videre til våre brødre og søstre - og til alle mennesker. "Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre", sier Johannes (1 Joh 4,11). Og videre: "Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere" (Joh 15,12). "Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre" (Joh 15,17).

Kjærligheten er faktisk er meget vesentlig kjennetegn på Guds folk. "Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Har dere kjærlighet til hverandre, da skal alle kunne se at dere er mine disipler", sa Jesus til disiplene sine etter å ha vasket føttene deres (Joh 13,34f).

Den kjærligheten vi naturlige mennesker spontant presterer, rekker ikke stort lenger enn til å like dem som fyller våre behov, dem som ser noenlunde brukbare ut, dem som har så god smak at de liker oss, og dem som i det store og hele mener det sammen som oss. Dersom ikke ett eller flere av disse kriteriene er oppfylt, har vi vanskelig for å være glad i noen.

Den bibelske kjærligheten som kalles "agape", er vesentlig forskjellig fra den kjærligheten vi har som naturlige mennesker.

Det som kjennetegner agape er tre ting:

For det første er den handling mer enn følelser. Selv Det lille evangelium i Joh 3,16 viser det. "For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv".

For det andre retter den seg også mot den som er helt uverdigg og på ingen måte har fortjent det. "For mens vi ennå var skrøpelige, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige. For knapt nok vil noen gå i døden for en rettferdig - skjønt for en som er god, kunne kanskje noen ta på seg å dø. Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere" (Rom 5,6-8). Legg merke til hva som sies: Kristus døde mens vi var skrøpelige, ugudelige og syndere!

For det tredje er agape en kjærlighet som er villig til å ofre seg. De versene vi nettopp har sitert, viser dette mer enn klart nok.

Praktisk hverdagskjærlighet viser seg dessuten som:

- **nærhet**, det at vi er villige til å være sammen, være hos og lytte - og villige til å inkludere i venneflokken og fellesskapet. Vår neste trenger både a) fysisk kontakt, b) fysisk tilstedeværelse, c) psykisk tilstedeværelse
- **tid**. Nærhet tar alltid tid. Kjærlighet er å gi tid.
- **gode ord** - som også er sanne (sannheten tro i kjærlighet Ef 4,15). a) Vi må si fra om at vi er glad i hverandre. b) Vi må gi hverandre ros og oppmuntring.
- **gode gjerninger** som tar hensyn til andres behov.

Dessuten gir vi kjærlighet når vi ser og hører hverandre.

Hverandre

De siste årene har flere og flere rettet oppmerksomheten mot det lille ordet "hverandre". Det minner oss nettopp om at vi ikke er kalt til solospill, men til lagspill.

Vi skal ta for oss noen av de stedene der dette ordet forekommer:

Vi har allerede sitert flere vers som minner oss om at den kjærligheten vi har fått fra Gud er drivkraften til at vi skal elske hverandre.

Det samme kan vi si om den uendelige tilgivelsen Gud har gitt oss: "Strekk dere langt så dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre, hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi hverandre" (Kol 3,12-13).

"Bær hverandres byrder", formaner Paulus (Gal 6,2). Det betyr at det ikke bare er jeg som skal være sterk og bære andres byrder, men at jeg også må være villig til å innrømme at jeg er så svak at jeg trenger hjelp av andre til å bære.

"Og la oss gi akt på hverandre, så vi oppgløder hverandre til kjærlighet og gode gjerninger" sier forfatteren av Hebreerbrevet (Hebr 10,24). Og vi skal også hjelpe hverandre til å seire over alt det som vil hindre oss i å nå fram til det målet Gud har satt for oss. "Dere skal oppmuntre hverandre hver dag, så lenge det heter 'i dag' for at ingen av dere skal la seg bedra av synden og bli forherdet" (Hebr 3,13).

Tjenesten vi har skal også være en tjeneste for vår neste. "Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått", sier Peter (1 Pet 4,10).

Omsorgen og kjærligheten skal forresten ikke bare nå ut til våre kristne brødre og søstre. Den skal også nå ut til dem som ennå ikke er med i menigheten. "Så la oss gjøre godt mot alle, så lenge det er tid", sier Paulus. Så legger han til "og mest mot troens egne folk" (Gal 6,10).

Å være ett

En menighet er ikke bare en forsamlingshall der en kommer inn, setter seg for å høre og ta imot, og deretter går ut igjen som de samme enkeltmenneskene som dem som kom inn. Menigheten skal være mye mer en dette. Menigheten er et sted der individualistiske enkeltmennesker skal lære å stå i et varig og forpliktende forhold til hverandre.

Det er ikke fort lært. Vår gamle natur gjør ofte betydelig motstand mot å lære det.

I en av de siste bønnene Jesus bad før han ble korsfestet, bad han: "Jeg ber ikke bare for dem (disiplene), men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg. Jeg ber om at de alle må være ett, likesom du, Far, er i meg og jeg i deg" (Joh 17, 20f). Gamle og nye disipler trenger hverandre.

Det Paulus ønsker og ber om for menigheten i Kolossae, er at de skal "få nytt mot, bli knyttet sammen i kjærlighet og nå fram til hele rikdommen av overbevisning og innsikt så de kan fatte Guds hemmelighet, som er Kristus" (Kol 2,2).

Det er en vakker bønn - og en utfordring for et fellesskap

Gunnar Elstad:

10. Dåpen.

Antakelig har de aller fleste nordmenn vært til stede ved en barnedåp. Atskillig færre har opplevd en voksendåp.

Dåpen er en høytidelig handling. De fleste føler det både godt og trygt å døpe sine barn, og mange voksne som vil ta sin tro på alvor, har latt seg døpe som voksen.

Men hva er det egentlig som skjer i dåpen?

Bibelen har mye å si om det. Mye mer enn de fleste er klar over.

Gud gjør noe med oss i dåpen

Noen steiler litt med tanken på at Gud som er Ånd kan bruke noe så konkret og materielt som tre håndfuller med vann eller et

dåpsbasseng med flere liter. Men han som kom til vår verden som et lite barn av kjøtt og blod, han bruker fremdeles synlige og i seg selv lite imponerende midler til å formidle sin Ånd og sin nåde – vann i dåpen, brød og vin i nattverden. Han gir oss det synlig og konkret – helt uavhengig av hvor sterkt

vi tror, hvor åndelige vi synes vi er, hva slags følelser vi kjenner på, og hvor stor fromheten vår måtte være.

Dåpen er altså ikke bare en symbolsk handling. Det er heller ikke slik at Gud formidler sin ånd til oss mens eller parallelt med at vi blir døpt. Gud gjør noe med oss gjennom vannet vi døpes med og gjennom de ordene som er uttalt ved dåpen.

Går vi til Bibelen med spørsmålet: "Hvordan blir vi frelst?", får vi to svar. Vi blir frelst ved tro og ved dåp. "*Den som tror og blir døpt, skal bli frelst*", står det i Mark 16,16.

Da Nikodemus oppsøkte Jesus, fikk han fort høre at han trengte å bli født på nytt. "Hvordan skal det skje?", spør han da, og han spør to ganger. Den første gangen svarer Jesus: "*Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike*" (v 5). Jesus henviser altså til dåpen. Den andre gangen Nikodemus spør, svarer Jesus: "*Og likesom Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik skal også Menneskesønnen løftes opp, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv*" (v 14-15). Nå er det troen han henviser til.

Vi må holde fast på begge disse svarene. Det er så alt for lett å prøve å gjøre ett av dem til hovedsvaret. Da blir det slik at en understreker dåpen så sterkt at troen blir mindre viktig. Eller en understreker troen så sterkt at dåpen blir mindre viktig. Guds ord sier at vi blir frelst i dåpen og ved troen. Vi må få med oss begge deler.

Egentlig er det en mengde bibelvers som forteller oss at Gud gir frelse, gjernfødelse og syndenes forlatelse gjennom dåpen. Vi skal se på noen av dem:

Vi begynner med de versene som sier at dåpen gir syndenes forlatelse: "*Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere får tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige Ånds gave*" (Apg 2,38). "*Hvorfor nøler du? Kom og la deg døpe og få dine synder vasket bort, idet du påkaller hans navn*" (Apg 22,16). Se også Kol 2,11-13; 1 Kor 6,11; Ef 5,26.

Så var det noen vers som taler om gjernfødselen i dåpen: "*Og han frelste oss, ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig; han frelste oss ved det bad som gjernføder og fornyer ved Den Hellige Ånd*" (Tit 3,5). "*Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike*" (Joh 3,5).

Og at vi har tolket Skriften rett når vi sier dette, får vi en bekræftelse på når vi leser hva de aller første kristne teologer skrev om dåpen. De er nemlig enstemmige i å hevde at dåpen formidler syndsforlatelse og gjernfødelse.

Dåpen i den første kristne kirke

De teologene og forfatterne som skrev noe om dåpen de første århundrene etter Kristus, ser også ut til å ha vært helt enige om at dåpen formidler frelse og gjernfødelse.

Barnabasbrevet fra ca. år 130 har et avsnitt om dåpen "som bringer med seg forlatelse for syndene". Der kan vi også lese: "Vi stiger ned i vannet fulle av synder og urenheter, men stiger opp bærende frukt i hjertet. Ved Ånden har vi frykt og håp til Kristus".

Litt senere, i år 150, skriver **Justin**, en viktig forfatter og forsvarer av den kristne tro, om dåpsritualet og sier at alle som blir overbevist og tror på det kristne budskap, skal lære å be og bønnfalle om tilgivelse. "Så føres de av oss til et sted hvor det er vann, og blir gjernfødt ved den samme slags gjernfødelse som vi selv er gjernfødt med. For de ble vasket i vann i navnet til Gud, alles Far og Herre, og vår Frelser Jesus Kristus, og Den Hellige Ånd".

Et par-tre tiår senere skriver **Ireneus**, biskop i Lyon: "Vi mottok dåp til syndenes forlatelse i navnet til Gud Faderen og til Jesus Kristus". Ireneus knytter også gjernfødelse og dåp nøye sammen. Følgende sitat fra ham er meget interessant: "Jesus kom for å frelse alle gjennom seg selv, alle sier jeg, som ved ham blir gjernfødt til Gud, spedbarn og småbarn og barn og ungdom og eldre".

I år 200 taler **Clemens av Alexandria** om at dåpen gir syndenes forlatelse.

Samtidig sier **Tertullian**, en farverik teolog som levde i Cartago i Nord-Afrika, det samme. Og det er litt overraskende. Han var nemlig imot at barn skulle døpes. Men han var likevel helt klar på at det er frelse i dåpen.

Enda merkeligere er det at **Pelagius**, som skrev rundt år 400 og som faktisk var imot læren om arvesynden, likevel var fullt overbevist om at det var frelse og syndsforlatelse i dåpen.

Det er bare et eneste skrift fra kirkens første historie som sier noe annet. Det er et anonymt skrift fra år 256, og det har tittelen "**Om gjendåp**". Men dette skriftet står helt alene.

Bibelen og de første kristne forfatterne er altså ganske samstemte i å hevde at det er frelse og gjernfødelse i dåpen. Det er altså først i rimelig moderne tid noen har begynt å hevde det motsatte.

Hva med barnedåp?

Bibelen er altså helt klar på at det er frelse, gjernfødelse og syndenes forlatelse i dåpen. Likevel må vi innrømme at Bibelen sier ikke noe klart om barnedåp. Her er vi overlatt til å trekke en del slutninger på egen hånd. Det en da tradisjonelt har tenkt, er følgende:

- dåpen er en innlemmelse i menigheten, Kristi legeme. I den gamle pakt ble småguttene innlemmet i Guds folk ved omskjærelsen da de bare var 8 dager gamle, og siden Paulus kaller dåpen for "Kristi omskjærelse" i Kol 2,11-12, så er det rimelig å tro at en også døpte barn.
- Vi vet også at jødene praktiserte dåp av proselytter, det vil si hedninger som ville gå over til jødedommen. I denne sammenhengen ble barna også døpt.
- Det står også noen ganger i Apostlenes gjerninger at noen ble døpt "med hele sitt hus". Dette uttrykket gjør det naturlig å tro at også barn ble døpt. Men lengre kommer vi altså ikke.

Kirkehistorien gir oss heller ikke så mange holdepunkter før vi er kommet fram til slutten av det andre århundre. Men rett før år 200 får begynner ulike kristne forfattere å skrive om barnedåp, og da ser det ut til at det var vanlig praksis i store deler av Romerriket.

Origenes i Alexandria (død ca 250) sier: "Like fra apostlenes dager har kirken mottatt den tradisjon at dåpen også skal gis til små barn.... Ingen er ren for syndens besmittelse om hans liv på jorden er bare en dag gammelt, og fordi den medfødte besmittelse avtvettes gjennom dåpen, blir små barn døpt.

Hippolyt (prest og lærer i Roma, død ca år 236) sier det samme: "Først skal dere døpe barna. Alle som kan tale for seg selv, skal tale. Men for den som ikke kan tale, skal foreldrene eller en annen som tilhører familien tale".

Kun **Tertullian** taler imot barnedåp, men han er tydeligvis fullt oppmerksom på at barnedåp var vanlig rundt omkring

Vi mener altså at det ut fra Bibelens teologi og kirkens historie er lettere å tro at også barn skal døpes enn å tro at de ikke bør bli døpt.

Ulike syn på dåpen

Det er viktig å være oppmerksom på at når vi diskuterer med noen som har et såkalt *baptistisk* dåpssyn, så er det ikke forholdet barnedåp/voksendåp som er vesentlig.

Det vesentlige er at en med baptistisk dåpssyn, snakker om "troendes dåp", det vil si at han mener at en bevisst tro er en forutsetning for å bli døpt, og at dåpen er en lydighetshandling og en bekjenneshandling. En baptist og en pinsevenn vil ut fra dette si at en som er døpt som barn, ikke er døpt i det hele tatt. En lutheraner anerkjenner derimot baptistenes og pinsevennernes dåp, selv om de synes den skjer i seneste laget. En baptist og en pinsevenn vil legge vekt på det mennesket gjør i dåpen (lydighet, bekjennelse), en lutheraner legger vekt på at det er Gud som gjør i dåpen (Syndsforlatelse, gjenfødelse).

Ut fra baptistenes og pinsevennernes ståsted, blir det selvfølgelig vanskelig å døpe barn.

For det første vil de hevde at barn ikke kan ha en bevisst tro, og da mangler forutsetningen for å bli døpt.

Her vil en lutheraner selvsagt innrømme at barnet ikke har bevisst tro, men Jesus holdt jo likevel barnet fram som forbilde da han sa "*Den som ikke tar imot Guds rike som et lite barn, skal ingeniende komme inn i det*" (Luk 18,17). Og da de bar små barn til Jesus, sa han: "*La de små barn komme til meg, hindre dem ikke! For Guds rike hører slike til*" (Mark 10,14). Så velsignet han dem, og det enda de ikke kunne være seg bevisst hvilken velsignelseskraft de fikk del i. Siden troen ikke er noe vi kan skape selv, men noe som Gud kan skape, tror vi at Gud kan skape troen i små barn.

Det neste som da blir hevdet, er at spedbarn automatisk hører til i kraft av Kristi verk. Sto det ikke nettopp "Guds rike hører slike til"?

Til det må vi svare at også barna, selv om de ikke synder bevisst, så er de preget av arvesynden de også. Vi skal ikke studere små barn lenge før vi ser at de bærer i seg spiren til både det ene og det andre. Og Jesus sa: "*Det som er født av kjøtt, er kjøtt, men det som er født av Ånden, er Ånd*" (Joh 3,6). Det er et vers som skulle si at barna ikke kommer i noen særstilling. Ordene i Mark 10,14 sier ikke at Guds rike automatisk hører barna til, men at barna ikke skal hindres i å få del i det.

Nettopp fordi Bibelen sier at det er frelse i dåpen, ønsker vi at også barna skal bli døpt

Så er det viktig å være oppmerksom på at lutheranere slett ikke lærer at udøpte barn går fortapt. Dette er et spørsmål en rett og slett ikke vil uttale seg om. Gud har forpliktet oss til å døpe. Hva som skjer med de som ikke blir døpt, kan vi ikke uttale oss om. Og selv om lutheraneren hevder at dåp er nødvendig til frelse, så vil han aldri hevde at en baptist eller en pinsevenn ikke er en sann kristen.

Forent med Kristus i dåpen

Som kristne lever vi "i Kristus" Vi er forent med ham om grenene på vintreet, som lemmet på Kristi legeme. Det går ikke an å være en kristen uten å være ett med ham.

I dåpen ble vi også ett med Kristus. "*Alle dere som er døpt til Kristus, har kledd dere i Kristus*" (Gal. 3,27). "*For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme, enten vi er jøder eller grekere, slaver eller frie, og vi fikk alle én Ånd å drikke*" (1. Kor 12,13).

Når det i Rom 6,5 snakkes om at vi i dåpen vokste sammen med Kristus, så brukes det i gartneruttrykk som nettopp får oss til å tenke på grener som blir podet inn på vintreet.

Dåp, helliggjørelse og frelsesvisshet

Da du ble født var du helt passiv. Du gjorde ikke noe selv. Du ble ikke engang spurt om du ville bli født.

Da du ble gjenfødt, var du også passiv. Dåpen understreker nettopp dette. Der gjorde Gud noe med deg gjennom vannet og ordene som ble uttalt

Som allerede nevnt, ble vi forent med Kristus i dåpen.

Vi er forent med ham både i hans død og i hans oppstandelse. Vi har dødd sammen med ham og allerede fått den straffen vi fortjener. Vi har på en måte dommedag bak oss, ikke foran oss.

Så har vi også stått opp sammen med ham og lever et oppstandelsesliv. Jesus dør ikke mer. Er vi ett med ham, har vi også del i det evige liv.

Den vanligste formen for dåp, var dåp ved hel neddykking. Det at vannet lukket seg over hodet på den som ble døpt, var et symbol på at det gamle selvlivet ble overgitt til døden. Og når den som ble døpt steg opp av vannet, var det symbol på at et helt nytt oppstandelsesliv var begynt.

Det er altså ikke slik at når vi er døpt, kan vi leve akkurat som vi vil. Tvert imot, dåpen er inngangsporten til et liv der vår gamle syndige natur daglig skal overgis til døden og det nye livet daglig skal styrkes.

Vår onde natur fikk dødsstøtet i dåpen. Men den er ennå ikke helt død, så derfor skal den dødes hver dag. Helt død blir vår onde natur først når vi ligger i vår grav.

Det nye livet startet i dåpen. Men det er ennå ikke fullt utviklet, og derfor trenger det å styrkes og utvikles hver dag. Det er ikke fullt utviklet før Jesus kommer igjen og skaper en ny himmel og en ny jord.

Dåpen hjelper oss til frelsesvisshet. Uansett hvordan vi har det, uansett hvor mislykkede vi måtte føle oss som kristne, uansett hvor kort vi synes vi er kommet, vet vi i alle fall at i dåpen begynte Gud en god gjerning i oss. Og vi vet at han som begynte en god gjerning i oss, han er også mektig til å fullføre den (Fil 1,6).

Kan hende har du forlatt Gud for lenge siden. Han ønsker likevel fortsatt at du skal vende om til ham, bli hans barn, og la han få fortsette å oppdra deg.

Men du trenger ikke å bli døpt på nytt. Du trenger bare å la Gud få fortsette den gjerningen han begynte da du ble døpt.

Dersom du aldri har blitt døpt, trenger du selvfølgelig å bli det. Da kan du oppsøke lederne i menigheten du tilhører og be dem om å få dåpsundervisning.

11. Nattverden

Den siste kvelden Jesus var sammen med disiplene sine før han ble korsfestet, spiste han sammen med dem. Mens de satt til bords tok han et brød, takket, brøt det i stykker, gav det til disiplene sine og sa: "Ta dette og ét det! Dette er mitt legeme". Så tok han kalken (begeret med vin), bad takkebønnen, sendte den rundt og sa: "Drikk alle av den! For dette er mitt blod, paktens blod, som utøses for mange til syndenes forlatelse".

Når jødene kom sammen til påskemåltid, gjorde de det for å minnes det som skjedde da Gud fridde dem ut fra slaveriet i Egypt. Jesus ville tydeligvis at det måltidet han nå hadde sammen med disiplene sine, også skulle gjentas som et minnemåltid. "Gjør dette til minne om meg", sa han.

Når vi kneler ned ved alterringen eller sitter i en møtesal og tar i mot noen dråper vin og en liten rund og tørr oblat (dersom det da ikke er noen som har bakt usyret brød, altså brød uten hevelsesmiddel, til nattverdfeiringen), deltar vi altså i et minnemåltid. Vi blir minnet om Jesu siste måltid med sine disipler, hans død for våre synder, hans oppstandelse, og det himmelske festmåltidet vi en gang skal få del når Jesus har skapt en ny himmel og en ny jord og vi har stått opp fra de døde.

Samtidig er nattverden noe mye mer enn et minnemåltid.

Når vi tar imot brødet og vinen, tar vi imot Jesus, blir ett med ham og får på nytt del i syndenes forlatelse og evig liv.

Vi må si det samme om nattverden som vi sa om dåpen: Det er ikke tale om en symbolhandling. Det er heller ikke snakk om at Gud gir oss noe mens vi spiser eller parallelt med dette. Gud handler rett og slett igjennom brødet og vinen – helt uavhengig av hvor sterkt vi tror, hvor åndelige vi synes vi er, hva slags følelser vi kjenner på, og hvor stor eller liten fromheten vår måtte være. Nettopp når vi tviler og føler oss åndelig fattige, kan det være en trøst for oss at Jesus kommer til oss så konkret og gjennom så synlige midler.

Den lille runde oblaten og det vesle vinbegeret ser så ubetydelige ut. Men Gud har valgt å bruke disse helt konkrete midlene til å formidle noe av seg selv - på samme måte som han valgte å formidle frelse og gjenfødelse gjennom vannet og ordene ved dåpen.

Nok en gang: Kunne Gud komme til oss gjennom noe så materielt og konkret som et lite barn av kjøtt og blod, må vi også kunne regne med at han kan formidle sin Ånd gjennom brød og vin.

Kristne mennesker kan ofte stille seg spørsmålet: Hvordan kommer jeg til Jesus og får samfunn med ham

"Jo", er det lett å tenke, "det gjør jeg ved å være from, være helhjertet, kjempe mot synden og vise kjærlighet mot mine medmennesker".

Problemet er bare: Når er jeg from nok, helhjertet nok, kjærlig nok og kjemper nok mot synden?

Nattverden vil, på samme måte som dåpen, understreke evangeliet for oss. Ved Herrens bord er det ikke vi som skal prestere noe for Gud. Det viktigste er ikke engang at det er vi som makter å komme til Jesus. Det viktigste er at han kommer til oss og at han gjør noe med oss. Ved nattverdbordet tilgir han oss, der fyller han oss, der styrker han alle de båndene som knyt-

ter oss til ham, der gir han oss nye krefter på veien mot himmelen. "Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, blir i meg og jeg i ham", er Jesu ord til oss (Joh 6,56).

Hva nattverden egentlig er.

Det er ingen av oss som regner med at vi noen gang kommer til fullt ut å forstå hva som skjer i nattverden. Den er et mysterium. Men vi kan i alle fall prøve å få en oversikt over det Bibelen sier om den. Og det er ikke så rent lite.

Nattverden er, som vi allerede har vært inne på, et **minnemåltid**. Vi minnes det Jesus gjorde både da han innstiftet nattverden, døde for våre synder og seiret over døden ved sin oppstandelse.

Den er et **bekjennelsesmåltid**. Når vi spiser brødet og drikker vinen forkynner vi for alle hvem vi egentlig tror på: "For så ofte som dere spiser dette brødet og drikker av kalken, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer", sier Paulus (1 Kor 11,13-31).

Den er et **fellesskapsmåltid** der de som er Jesu disipler og Guds barn, blir styrket i enheten både med ham og med hverandre. "Fordi det er ett brød, er vi alle ett legeme. For vi har alle del i dette ene brød", sier Paulus (1 Kor 10,17). Og legg nå merke til rekkefølgen her. Det er ikke fordi vi allerede er ett og føler et sterkt fellesskap vi skal ta imot nattverden. Vi skal ta imot nattverden fordi det er den som forener oss og gjør oss til ett legeme.

Nattverden er et **styrkemåltid** på veien mot herligheten og en forsmak på og innlemmelse i det himmelske fest- og gledesmåltid der vi sitter til bords i Guds rike sammen med dem som har gått i forveien for oss. (Matt 26,29)

Nattverden gir oss del i **syndenes forlatelse**. Da Jesus innstiftet nattverden la han ifølge Matt 26,26-27 vekt på syndenes forlatelse. Hans sa om paktens blod at det "utøses for mange til syndenes forlatelse".

Paulus sammenligner nattverdmåltidet med måltidene i forbindelse med at Israels folk bar fram offer for Herren. Så sier han: "Se på Israels folk! Har ikke de som spiser av offeret, del i det som skjer på alteret?" (1 Kor 10,18). Når vi tar imot brødet og vinen, får vi altså del i det offeret Jesus bar fram for våre synder da han døde på korset.

Johannes 6,53-58 rommer kanskje de sterkeste ordene Bibelen har om nattverden. Her sies det helt klart at nattverden formidler **samfunn med Jesus og evig liv**. "Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens legeme og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere. Men den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, har evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag. For mitt legeme er den sanne mat, og mitt blod er den sanne drikk. Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, blir i meg og jeg i ham.

Likesom Faderen, den levende, har sendt meg, og jeg har liv ved ham, slik skal også den som spiser meg, ha liv ved meg. Dette er det brød som har kommet ned fra himmelen, ikke det fedrene spiste, de som døde. For den som spiser dette brød, skal leve i all evighet".

Mer konkret kan det vanskelig uttrykkes. Det er altså selve brødet og vinen som er Jesu legeme og blod. Og når vi spiser brødet og drikker vinen, blir vi i Jesus og han blir i oss og hans liv flyter inn i oss.

Nattverden er også en **forsmak på det himmelske måltidet**. Jesus hadde også det himmelske måltidet i tankene da han innstiftet nattverden (Matt 26,29; Mk 14,25). Der sitter vi til bords med alle dem som har gått i forveien for oss og nå har kommet fram. Der sitter vi til bords med Guds barn fra fortiden og framtiden. Der sitter vi til bords sammen med kristne fra alle ver-

densdeler. Her sitter vi til bords med Abraham, Isak og Jakob. Hit kommer kristne både fra øst og vest.

Derfor kan vi også si at nattverden er et **gledesmåltid**. Vi siterer fra Carl Fr. Wisløff: "Jeg vet på hvem jeg tror", Oslo 1965, side 133:

"Nattverdfeyringen var i den første kristne tid preget av takk og tilbedelse, av glede og trosjubel. Det var intet av dystre selvransakelse over nattverdsamfunnet. Det var ikke tung bostemning som preget det, nei, det var preget av hjertens takk og opplyftelse til Gud for hans usigelige gave...."

Bot og selvransakelse har sin plass i kristenlivet. Men etter sin ånd og mening skal ikke nattverdfeyringen preges først og fremst av disse ting. Nattverden, det er den frelste menighets jublende møte med sin himmelske Frelser, det er de frelstes fortlørlige bordfelleskap med hverandre og med Jesus; nattverden, det er den trette og slitne himmelvandrers hvilested ved Jesu hjerte, det trygge tilfluktssted under pilegrimsvandringen til Himmelen".

Bordfelleskap med Jesus.

Neste gang du leser evangeliene, kan du legge merke til en viktig liten detalj: Jesus ble ikke anklaget for å være sammen med tollere og syndere. Han ble anklaget for å spise sammen med dem. Det å spise sammen med noen, var nemlig et sterkt signal på at en ville ha fellesskap. Det var en markering av enhet. Det er faktisk dette som ligger til grunn for at en spiser sammen i et bryllup. Der er det to familier som skal forenes.

Jesus spiser fremdeles sammen med syndere. Han inviterer deg og meg til å ta del i nattverden fordi han vil ha fellesskap med oss og være ett med oss.

Den aller første nattverd

Vel, det er kanskje å gå litt langt å si at Israels folk feiret nattverd før de startet vandring ut fra Egypt og mot det landet Gud hadde lovt dem. Likevel, det måltidet da hadde sammen den aller første påsken, peker så avgjort fram mot det siste måltid Jesus hadde med disiplene sine før han ble korsfestet.

Det er i 2 Mos 12 vi hører om dette måltidet.

Ordet påske (passah) betyr egentlig forbigang. Da Gud rammet Egypt med alle mulige landeplager for å gjøre farao villig til å la jødene få lov til å starte utvandlingen, var den siste plagen at en dødsengel skulle gå gjennom Egypt og drepe alle førstefødte. Den natten fikk Israels folk beskjed om at de skulle slakte et lam, stryke blodet fra lammet på dørstolpene og samles til et måltid.

Dødsengelen gikk forbi alle de husene der det var smurt blod på dørstolpene. Den spurte ikke etter fromhet, anger eller rettroenhet hos dem som satt innenfor. Folket lå ikke noe særlig godt an på noen av disse områdene. Engelen var opptatt av bare én ting: om det var smurt blod på dørstolpene eller ikke. Det var blodet som reddet de familiene som var samlet til måltid.

På samme måte som påskelammets blod reddet Israels folk den gang, redder Jesu blod oss i dag. Vi har egentlig fortjent straff og forbannelse. Men Jesus døde i stedet for oss. Han er vårt påskelam (1 kor 5,7).

All syret (gjæret) brøddeig skulle renses ut av husene før påskemåltidet. Dette er et bilde på renselse fra synd (1 Kor 5,6-8). Synden er noe vi skal legge bak oss på ferden, ikke noe vi skal bære med oss. Guds frelse gir oss ingen tillatelse til å holde på synden. Det er ikke for ingen ting det i mange kirkesamfunn er vanlig at en før nattverden tar noen minutters pause slik at menighetens medlemmer kan få en mulighet til å be hverandre om tilgivelse for det de har sagt eller gjort galt mot hverandre.

Til slutt: Israelittene skulle være reiseklare, med ombundne kapper, sko på føttene og stav i hånden. Vi som feirer nattverd er også i fremmed land og skal ut på reise. Det er derfor vi trenger dette styrkemåltidet på vandringen.

Velkommen til nattverden

Nattverden er ikke for dem som føler seg vellykkede, men for dem som vet at de trenger syndenes forlatelse og et personlig samfunn med Jesus Kristus. Jesus ønsker heldigvis fortsatt å spise sammen med tollere og syndere.

Ved å ta imot nattverden vitner du også om at du ønsker å være en kristen. Nattverden er, som sagt, et bekjennelsesmåltid. Du vitner om at du vet at du er en synder som kommer til kort og at du vil sette din lit ene og alene til Jesus som døde for dine synder og helt gratis gir deg tilgivelse og evig liv

Ved å ta imot nattverden vitner du også om at du ser fram mot den store festen du skal få være med på den dagen Jesus kommer igjen og skaper en ny himmel og en ny jord.

Du kan være trygg på at Jesus selv som ønsker deg velkommen til nattverden. Det er ingenting han heller vil enn å ha dette måltidsfellesskapet med deg.

"Jeg har lengtet inderlig etter å holde dette påskemåltider med dere", sa han til sine første disipler (Luk 22,15).

12. Bønnen

Vi har flere ganger i dette kurset sagt at Gud skapte oss slik at han kunne kommunisere med oss og vi med ham.

Egentlig er dette en utrolig tanke. Den allmektige Gud, himmelens og jordene Herre, ønsker å kommunisere med oss som er så små! Han som har skapt så utrolig mange levende vesener, er altså interessert i å ha personlig kontakt med hver enkelt av oss!

Vi pleier å si at Gud taler med oss gjennom sitt ord, Bibelen, og vi taler til ham gjennom bønningen.

I første omgang er det greit å si det slik. Men når vi roer oss ned i bønn og blir stille for Gud, kan det også hende at han minner oss om noe som er viktig for oss i den situasjonen vi er i.

Fra kapittel 12 og utover i 1. Mo-sebok kan vi lese om Abraham som hadde et nært og personlig forhold til Gud. Som regel var det faktisk Gud selv som tok initiativet til å snakke med Abraham. Gud, som vet alt, visste hva Abraham gikk og tenkte på og bekymret seg for. Men Abraham visste ikke nødvendigvis hva slags tanker Gud hadde. Gud ønsket derfor å få ham i tale.

I 1. Samuels bok kapittel 3 får vi høre om gutten Samuel. Da han hørte noen som ropte på ham om natten, trodde han først det var presten han bodde hos som ropte. Men det var ikke det. Så sier presten at neste gang han hører noen rope, skal han si: "Herre, tal, din tjener hører". Samuel gjorde som presten sa, og Gud fikk tale til gutten den natten

I avskjedstalen til disiplene sine understreket Jesus mange ganger det nære, personlige forholdet mellom ham og disiplene. "Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, for tjeneren vet ikke hva hans herre gjør. Jeg kaller dere venner, for jeg har sagt dere alt jeg har hørt av min Far" (Joh 15,15). "Den som elsker meg, vil holde mine ord, og min Far skal elske ham og vi skal komme til ham og ta bolig hos ham" (Joh 14,23).

"Bønn er å lukke Jesus inn", sa Hallesby. Det minner oss om ordene i Joh År 3,20: "Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, da vil jeg gå inn til ham og holde måltid, jeg med ham, og han med meg".

I dette kapitlet skal vi først og fremst stoppe opp for det vi sier til Gud når vi ber. Men vi skal samtidig være åpne for at Gud kan tale til oss når vi blir stille for ham.

Hvorfor skal vi be?

Hvorfor skal vi be når Gud likevel vet alt på forhånd?

Når vi leser evangeliene, ser vi i alle fall at Jesus brukte mye tid i bønn. Selv om han hele tiden hadde umiddelbar kontakt med sin himmelske Far, trengte han altså denne spesielle måten å være sammen med ham på.

Jesu disipler må ha lagt merke til det Jesus gjorde: "Herre, lær oss å be", sa de en dag (Luk 11,1). Og Jesus lærte dem å be Fader Vår, den bønningen vi også kaller Herrens bønn.

I Bergprekenen (Matt 5-7) underviser han oss om bønn. "Når dere ber..." sier han, så han regner tydeligvis med at disiplene hans gjør det. Der lærer han dem også Fader Vår. Og så sier han "Be, så skal dere få, let, så skal dere finne, Bank på, så skal det lukkes opp for dere" (Matt 7,7).

Mange andre bibelvers sier klart og tydelig at våre bønner har betydning.

Abraham og Jakob diskuterte med Gud, og han hørte på dem. Paulus snakket ofte om å "våke i bønn", "kjempe i bønn", og "være utholdende i bønn". Hvorfor det? Jo, for at evangeliet skulle ha framgang. Misjonærer sier ofte at de merker at arbeidet

blir tyngre når det blir sommerferie og misjonsvennene slutter å be for dem. Som kristne står vi i en åndskamp. Bønn er et viktig våpen i denne åndskampen.

Den viktigste grunnen til at vi skal be, er ikke at det er sunt eller at det er god mentalhygiene.

Den viktigste grunnen er at Gud har lovet å høre og gripe inn.

Hvordan skal vi be

Vi har allerede flere ganger nevnt bønningen Fader Vår. Når Jesus lærte disiplene å be akkurat den bønningen, måtte det være fordi det er disse bønneemnene det er spesielt viktig å be om.

I de tre første bønnene ber vi om at Gud må bli helliget, at han rike må komme og at hans vilje må skje. I de siste fire bønnene ber vi for våre aller viktigste behov: daglig brød, syndenes forlatelse, vern fra fristelse og utfrielse fra det onde.

Denne bønningen som Jesus lærte disiplene sine, har også noe å lære meg. På mange måter er den et korrektiv til de bønnene jeg ber spontant. På det åndelige området er jeg nemlig mer nærsynt enn jeg liker å tenke på. Jeg ber for min lille verden og det jeg er opptatt av. Den bønningen Jesus lærte disiplene sine, har et langt videre perspektiv.

Det går også an å bruke denne bønningen som en nyttig disposisjon for våre egne frie bønner. Om vi ikke bruker de samme ordene, kan vi i alle fall snakke med Gud om de samme temaene – eller kanskje Gud ønsker å få oss i tale om de samme temaene.

"Men når du ber, skal du gå inn i ditt rom og lukke din dør og be til din Far som er i det skjulte, og din Far som er i det skjulte, skal lønne deg.

Når dere ber, skal dere ikke ramse opp ord slik hedningene gjør; de tror de blir bønnhørt ved å bruke mange ord. Vær ikke lik dem, for dere har en Far som vet hva dere trenger, før dere ber ham" (Matt 6,6-8)

Det er ikke noe poeng å bruke mange ord. Mennesker kan kanskje bli imponert over lange, velformulerte setninger. Men Gud er ikke slik en tror i mange andre religioner. En må ikke mase på ham eller drukne ham i ord for at han skal høre. Han vet hva vi har på hjertet allerede lenge før vi har uttalt ordene. Vi kan ikke tvinge ham verken med ord eller metoder.

Det viktige er heller ikke å be for å bli beundret av mennesker som hører på oss mens vi ber. Det viktige er at vi taler til Gud. De som blir fristet til å "opptre" for andre, skal heller be til Gud når de er alene og har lukket døren etter seg slik at de ikke lenger har tilskuere og tilhørere.

Ellers kan vi si at vi i våre bønner skal ha plass til følgende:

Vi skal **bekjenne våre synder**. Vi skal være ærlige med dem, nevne dem med de rette navn uten å bagatellisere dem eller unnskyldte dem. "Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig så han tilgir oss syndene og renser oss fra all urett" (1 Joh 1,9). Gudstjenesten i kirken har også i en årrekke begynt med syndsbekekkelse. Når vi kommer fram for Gud, må vi bare innrømme at vi er uverdige og ikke fortjener noe som helst fra ham. Men vi tror på en Gud som gir gratis og av bare nåde til tilgitte syndere.

Vi skal få **legge våre personlige behov og bekymringer fram for Gud**. "Vær ikke bekymret for noe, men la alt som ligger dere på hjertet komme fram til Gud i bønn og påkallelse med takk. Og Guds fred som overgår all forstand, skal bevare deres hjerter og tanker i Kristus Jesus" (Fil 4,6-7).

Vi skal **be for andre**, både de som lider åndelig nød og all annen nød, og vi skal få be for dem som arbeider i Guds rike. "Be også for oss, at Gud må åpne en dør for Ordet, så vi kan forkynde Kristi hemmelighet" (Kol 4,3). "Og nå formaner jeg dere framfor alt å bære fram bønningen og påkallelse, forbønner og takk for alle mennesker. Be for konger og alle som har en høy stilling, så vi kan føre et stille og fredelig liv, som er preget av Guds frykt og vinner respekt" (1 Tim 2,1-2).

Takk og lovprisning er en naturlig del av våre bønner. Gud fortjener **takk**. Han gir oss hver dag velsignelser langt utover det vi har forstand til å be om. Vi har det ufortjent godt. *"Takk Gud under alle forhold, for det er Guds vilje med dere i Kristus Jesus"*, sier Paulus (1 Tess 5,18).

Gud ønsker også at vi skal **lovprise** ham for det han er og gjør. *"La oss da ved ham stadig bære fram for Gud vårt lovprisningsoffer, det vil si frukt av lepper som priser hans navn"* (Hebr 13,15).

Takken og lovprisningen hjelper oss til å løfte blikket bort fra vår egen elendighet og opp til Guds storhet og makt. Har vi bare sukket til Gud om vår egen elendighet, kan det hende vi går motløse og nedtrykte bort fra bønnestunden. Har takk og lovprisning fått slippe til, er det større sjanse for at vi går trygge og optimistiske bort. Det er verd å legge merke til at takk og lovprisning er noe som er særlig fremtredende i de brevene Paulus skrev mens han satt i fengsel.

Vi ber i Jesu navn. Nok en gang, vi fortjener ikke at Gud gir oss det vi ber om. Vi har ikke rett til å kreve noe av ham. Men Jesus har rett til alt. Når vi ber i Jesu navn, sier vi til Gud at vi vet at vi ikke har fortjent noe, men at vi kommer på grunnlag av det Jesus har gjort for oss. Det er som å komme i banken med en sjekk. Sjekken blir ikke utbetalt før den er underskrevet og det er fastslått at det er noe på kontoen. Det er ikke noe på vår konto når vi kommer til Gud. Men det er mer enn nok på Jesu konto, og han vil underskrive sjekken for oss.

Vi ber i Ånden. Vi trenger rett og slett Åndens veiledning for å be rett og for å komme ut av vår selvopptatte bønn. Sakarja sier: *"Men over Davids hus og innbyggerne i Jerusalem utøser jeg en nådens og bønnens ånd"*. Vi trenger også å be om at Gud øser en slik ånd utover oss.

Forbønn for syke

En rekke beretninger i evangeliene skildrer hvordan syke kom til Jesus og ble helbredet. Da disiplene ble sendt ut to og to, fikk de i oppdrag ikke bare å forkynne evangeliet, men også å helbrede syke.

Som kristne kan vi alle be for hverandre når noen er syke. Når Paulus underviser om nådegavene, forteller han dessuten at noen blir utrustet med spesielle nådegaver til å helbrede (1 Kor 12,28). Og Jakob sier at når noen er syk, skal han eller hun kalle til seg lederne i menigheten og de skal salve den syke og be (Jak 5,14). Jakob nevner ikke noen spesiell nådegave.

Forbønn for syke er altså en noe helt naturlig i en kristen forsamling.

Mange har opplevd at Gud har grepet inn med helbredelse etter at de har blitt bedt for og salvet. Men det er også mange som ikke har blitt friske. Uansett kan det gi trygghet og fred å få legge seg selv og sykdommen i Guds hender gjennom en bønnshandling.

Vi skal få be for hverandre når vi er syke. Vi ber om å få bli friske, og - dersom Gud ikke lar det skje - at vi får kraft til å bære sykdommen. Uansett hva som skjer, kan Guds navn bli æret (Fil 1,20).

Det å bli salvet og bedt for skal være et tilbud, ikke noe en skal føle seg presset til.

Jakob sier: *"Bekjenn da syndene for hverandre og be for hverandre, så dere kan bli helbredet"* (Jak 5,16). Det å bekjenne sine synder for Gud og om ønskelig benytte seg av skriftemålet, er altså en god forberedelse til å bli bedt for.

Det er godt at flere er med og ber for den syke. Noen av forsamlingens ledere bør alltid være med. Gjerne også noen som den syke har et særlig ønske om å ha som forbeder.

Salving er en naturlig del av det å be for syke. Da tegnes korsets tegn med salve på den sykes panne i Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Deretter legger forbederne hendene på hodet til den syke og ber.

Hvorfor får vi ikke det vi ber om?

Det er mye vi ikke forstår når det gjelder bønn. Hvorfor ser de ut som om Gud legger alt vel til rette for deg, mens alt går på tverke for meg? Hvor helbredet han Eva, men ikke Kari, når vi bad like helhjertet for dem begge?

Vi har ikke noen fasit. Men kanskje kan vi svare på en av disse måtene:

Kan hende **Gud sier "Nei"**. Vi har vel alle opplevd at Guds planer har avveket ganske sterkt fra det vi synes ville være det beste.

Det kan være at **Gud sier "Vent!"** Gud har mange ganger god tid. Vi kan til og med synes at han tar seg veldig god tid. Abraham måtte for eksempel vente i hele 25 år før Gud gav ham den sønnen han hadde lovet.

Det kan være at **det vi ber om ikke er etter Guds vilje**. *"Dere har ikke fordi dere ikke ber. Dere ber, men får ikke, fordi dere ber galt; dere vil sløse det bort i nytelser"* (Jak 4,2-3). Derimot har Gud lovet å høre når vi ber etter hans vilje: *"Og denne frimodige tillit har vi til ham at han hører oss når vi ber om noe som er etter hans vilje"* (1 Joh 5,14).

Bønnehørelsen kan hindres av **uoppgjort synd**. *"Se, Herrens hånd er ikke så kort at han ikke kan frelse, og hans øre er ikke døvt så han ikke kan høre. Nei, det er deres misgjerninger som skiller mellom dere og deres Gud. Deres synder skjuler hans ansikt så han ikke hører dere"* (Jes 59,1- 2). *"Hadde jeg hatt urett i sinne, ville Herren ikke ha hørt meg"* (Sal 66,18). (Se også Jos 7,11-12 og Jak 5,16). Legg merke til at det her er tale om uoppgjort synd. Syndere er vi alle sammen, så det er ingen av oss som fortjener noe fra Gud. Men den synden som hindrer, er den vi ikke er villig til å bekjenne og gjøre opp. Bekjent synd hindrer ikke bønnehørelse.

Bønnen kan hindres fordi **jeg ikke er villig** til å la Gud bruke meg som et redskap i bønnehørelsen. Ber jeg om at mennesker må bli frelst, men selv er uvillig til å være et vitne for dem, må jeg ikke undre meg over at det skjer så lite.

Om å øse ut

"Folk, stol alltid på Gud, øs ut for ham det som fyller hjerter! Gud er vår tilflukt", sier salmisten (Sal 62,9).

Gud vil ha kontakt med oss. Han inviterer oss til å komme til ham uansett hvordan vi har det. Vi kan komme til ham med vår lovprisning og takk når vi har det godt. Vi kan komme til ham med vår klage når vi har det vondt. Vi kan komme til ham med våre spørsmål og vår aggresjon når vi ikke skjønner hvorfor han godtar og tillater det vi synes er smertefullt og uforståelig.

Uansett hva som fyller meg, skal jeg få slippe å bære det selv. Jeg skal få øse det ut i Guds nærhet. Jeg kan få være trygg på at han er glad i meg og vil meg det beste, selv om jeg ikke skjønner hvorfor jeg må gå igjennom det jeg nå går igjennom.

De som formulerte klagesangene i Salmenes bok, kom ofte til Gud med spørsmålene "Hvorfor?" og "Hvor lenge?". De må ha stolt på at selv om de ikke forsto ham, så var det ham de måtte gå til.

Profeten Jeremia gjorde det samme. Han forsto ikke Gud, og han var sint på Gud. Men han gikk nettopp til Gud og sa det til ham. Og profeten var en trofast profet, på tross av alle ubeherskede utbrudd han hadde i bønn. Han hadde skjont at det var Gud han måtte stole på uansett

Gunnar Elstad:

13. Guds tilgivelse – og vår

Forlat oss vår skyld –

Jesus fortalte en gang en lignelse om en konge som skulle gjøre opp regnskap. (Matt 18, 21-35).

Først blir det ført fram en tjener som skylder ti tusen talenter, en svimlende sum som tilsvarer mer enn 116 000 årslønner for en vanlig arbeider! Det er helt utrolig at han hadde kunnet sette seg i en så stor gjeld.

Tjeneren faller ned og ber om kongens tålmodighet til han har fått betalt tilbake alt sammen. Hvordan han hadde tenkt å tilbakebetale 116 000 årslønner, sier ikke teksten noe om.

Kongen er raus. Utrolig raus. Når han ser tjenerens fortvilelse, ettergir han hele gjelden - 116 000 årslønner!

Så fantastisk er Gud tilgivelse.

Ordet "tilgivelse" kommer egentlig fra et ord som blant annet betyr å ettergi gjeld. Når en gjeld er strøket ut, er det ikke noe å betales tilbake lenger. En er fri!

Nå skal vi komme med en selvfølgelighet som lett blir glemt: Det er bare en som har gjort noe galt som trenger tilgivelse. Det er faktisk meningsløst å snakke om tilgivelse dersom det ikke foreligger en eller annen form for skyld.

"Burde ikke barna våre tilgi oss?" spør mange foreldre. Det foreldrene da bør bli spurt om, er om de innrømmer at de har gjort noe virkelig galt og at de har såret sine barn dypt.

"Burde ikke kirken tilgi oss?" spør mange. Og Kirken bør selvfølgelig det - når de innrømmer at de har gjort noe virkelig galt og er villig til å gjøre opp for seg.

Altså: Dersom du sier at du trenger tilgivelse, innrømmer du at du har gjort noe galt - i tanker, ord eller gjerninger, eller både i tanker ord og gjerninger.

Når jeg kommer til Gud og ber om tilgivelse, trøster han meg aldri med å si at jeg ikke har gjort noe galt eller at "det var ikke så farlig". Jeg har gjort noe galt, og det var farlig, mye farligere enn jeg har trodd. Gud tilgir heller ikke fordi det foreligger formildende omstendigheter, eller fordi jeg ikke var tilregnelig i gjerningsøyeblikket. Det er ingen formildende omstendigheter, og jeg var dessverre helt tilregnelig i gjerningsøyeblikket.

Gud er ikke en pirk eller et petimeter som er ute etter å ta meg for bagateller. Det er ikke bagateller som er mitt problem, men at jeg har mange synder, store synder og synder jeg ikke har vært villig til å gi slipp på.

Ikke kan jeg komme til Gud og si at jeg bare falt i synd, eller at synder totalt overrumplet meg. Ofte har jeg nemlig syndet helt bevisst. Jeg visste at det jeg nå begynte å tenke, si og gjøre var galt - og så tenkte, sa jeg og gjorde det likevel. Problemet er ikke at jeg faller i synd. Problemet er at jeg alt for ofte legger meg - frivillig.

Ikke kan jeg komme til Gud og si at jeg har gjort så godt jeg har kunnet. Etter all sannsynlighet kunne jeg ha gjort ganske mange ting vesentlig bedre. Men jeg gadd ikke. Jeg ville bare leve behagelig uten å anstrenge meg. Dessuten har Gud aldri bedt meg om å gjøre så godt jeg kan. Han har bedt meg holde hans bud og være lydige mot hans vilje.

Ikke kan jeg love Gud at jeg aldri skal synde mer heller. Etter hvert har jeg lært meg selv så godt å kjenne at jeg vet at et slikt løfte har jeg ingen mulighet til å holde. Det er rett og slett noe i meg som vil synde.

Mitt problem er at jeg gjør opprør mot Gud, jeg sårer og svikter min neste og jeg skader meg selv. Jeg har mange synder,

jeg har store synder og jeg har synder jeg ikke engang ønsker å kvitte meg med.

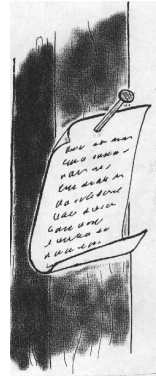
Dersom jeg skulle fått det jeg hadde fortjent, hadde Gud gitt meg opp, støtt meg vekk og overgitt meg til dom og fortapelse.

Men Gud er altså en Gud som tilgir - 116 000 årslønner.

Jeg hadde fortjent å dø på et kors og være under Guds forbannelse. I stedet tok Jesus den straffen jeg hadde fortjent.

Kol 2,14 sier: "Gjeldsbrevet som gikk imot oss på grunn av lovens bud, strøk han ut og tok det bort ved å nagle det til korset".

Du har sikkert sett Jesu korsfestelse fremstilt på malerier og tegninger. Da ser du at over Jesu hode, henger det en plakater som forteller hvilken forbrytelse den korsfestede ble dømt for. På røvernes kors hang det antakelig plakater som fortalte at de hadde ranet, myrdet og mye mer. Antakelig hang slike plakater lenger ned på korset, ved forbryterens føtter, slik at folk kunne lese det som sto på dem.

"Jesus av Nasaret, jødernes konge" sto det på plakaten Pilatus festet til Jesu kors. Egentlig var det jo det Jesus var, selv om han ikke var kommet for å gjøre opprør mot keiseren som han ble anklaget for. Jesus hadde ingen synder han måtte straffes for for sin egen del.

Det var dine og mine synder han døde for. Det var egentlig en liste over dine og mine synder som skulle ha hengt der på korset hans. Derfor kan Gud tilgi oss, og vi gå fri. Helt fri. Og det er helt uførtjent.

Nå kan du for ditt indre blikk se for deg et bilde av Jesus på korset. I stedet for plakaten der det står "INRI" slik kunstnere har fremstilt det, kan du se en fortegnelse over dine synder

Når Bibelen underviser oss om tilgivelse og syndenes forlattelse er det tre ting den alltid slår fast:

For det første: Gud er utrolig raus - han ettergir ikke en bagatell, men 116 000 årsverk.

For det andre: Gud tilgir oss helt uten at vi har fortjent det.

For det tredje: Han tilgir helt og fullstendig.

La oss se hvordan profeten Jesaja forkynner dette:

Jes 1,18: "Kom, la oss gjøre opp vår sak! Sier Herren. Om dine synder er som purpur, skal de bli hvite som snø; om de er røde som skarlagan, skal de bli hvite som ull". Purpur og skarlagan var på denne tiden farger det normalt var umulig å vaske vekk. Så bildet er sterkt.

Jes 34,24-25: "Du plaget meg bare med dine synder og tretet meg med dine misgjerninger. Jeg, ja jeg, er den som utsletter dine misgjerninger for min skyld. Dine synder kommer jeg ikke i hu".

Jes 44,22: "Jeg stryker dine overtredelser bort som en tåke og dine synder som en sky. Vend om til meg, jeg løser deg ut"

- som vi forlater våre skyldnere

"Forlat oss vår skyld" ber vi i Fader Vår. Forhåpentligvis vet vi nå at vi trenger å be den bønningen. Og Gud vil gjerne tilgi.

Men denne bønningen har en utfordrende fortsettelse: "...som vi forlater våre skyldnere". Det er altså en sammenheng mellom den tilgivelsen jeg får fra Gud og den jeg skal gi til andre. Er ikke jeg villig til å gi tilgivelse, kan jeg ikke uten videre vente å få tilgivelse heller.

Paulus underviser oss også om denne sammenheng: "Vær gode mot hverandre, og vis medfølelse, så dere tilgir hverandre slik Gud har tilgitt dere i Kristus", og "Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi hverandre" (Ef 4,32; Kol 3,13).

Så lenge vi lever her på jorden - til og med etter at vi har blitt kristne, synder vi mot hverandre. Vi er likegyldige, vi avviser hverandre, sårer hverandre og skader hverandre. Det store

spørsmålet er ikke om vi kommer til "å synde mot hverandre, men hva vi gjør etterpå.

Fortellingen om tjeneren som fikk ettergitt 116 000 årsverk har en tragisk slutt.

På vei fra kongen møter nemlig tjeneren en annen tjener som skylder ham hundre denarer, en sum som tilsvarer litt mer enn tre måneders lønn.

100 denarer er ingen bagatell, slett ikke. Dersom noen snøt oss for tre måneders lønn, ville vi merke det. Sammenlignet med 116 000 årslønner er imidlertid tre månedslønner nærmest for intet å regne.

Utrolig nok, han som nettopp har fått ettergitt en gjeld som nesten tilsvarer et statsbudsjett, er ikke villig til å ettergi sin medtjener tre månedslønner.

Han får sin medtjener kastet i fengsel, og synes tydeligvis at han er i sin fulle rett - hvilket han på en måte også er. Det er bare det at i nådens rike blir vi fattige når vi insisterer på å kreve vår rett.

Når kongen hører dette, blir han vred. Han har jo gitt avkall på sin rett, og han forventer at en som selv er ettergitt, er villig til å gjøre det samme.

Han som pukker på sin rett mister tilgivelsen!

Det er nå mer enn 10 år siden vi feiret 50-årsjubileet for frigjøringen etter 2. Verdenskrig. I den anledningen ble flere av dem som hadde opplevd krigen intervjuet i radio og fjernsyn.

Det som gjorde mest inntrykk var et par intervjuer NRK hadde gjort med folk som hadde sittet i konsentrasjonsleir. Selv etter femti år gjorde det så vondt å minnes uretten og ydmykelsen, at stemmen ble gråtkvalt og tårene begynte å renne.

De ble ikke gjort noe forsøk på å bagatellisere det som hadde hendt eller benekte smerten.

Likevel var de veldig klare på at de hadde tilgitt sine overgripere. De hadde måttet gjøre det både for selv å komme videre og for at verden skulle gå videre.

Jeg tror ikke de jeg hørte på hadde noen kristen bekjennelse. Likevel hadde de oppdaget at det å tilgi sine fiender er å foretrekke framfor å bli sittende fast i bitterhet og ønsket om hevn og gjengjeldelse.

Nok en gang: Tilgivelse forutsetter alltid skyld.

Når jeg tilgir deg, sier jeg altså ikke at du ikke har gjort noe galt. Det er jo nettopp fordi du har gjort noe galt, noe virkelig galt, jeg trenger å tilgi deg.

Når jeg tilgir deg, bagatelliserer jeg ikke min egen smerte. Kanskje har du gjort noe mot meg som har gjort vondt i årevis, og som jeg fortsatt vil føle smerte ved.

Når jeg tilgir, betyr ikke det uten videre at jeg glemmer. Jødene kan ikke glemme Auschwitz. En som er misbrukt kan ikke bare glemme overgrepet.

Jeg tilgir heller ikke fordi du har fortjent det eller fordi du har krav på det. Tilgivelse er bare noe vi kan gi, ikke noe vi kan kreve. Mennesker som går rundt og krever tilgivelse, er forferdelig utidige.

Jeg tilgir deg fordi jeg selv helt ufortjent er tilgitt av Gud.

Når jeg tilgir, gir jeg avkall på alle former for hevn. Jeg slutter å kreve at du skal "betale tilbake" på noen som helst måte. Det kan du jo som regel heller ikke.

Så vil jeg gi deg mulighet for og tid til å bygge opp igjen den tilliten du ødela da du syndet. Jeg vil ikke bruke den gamle uretten mot deg mer - dersom det da ikke er fare for at du kan komme til å skade eller såre enda flere.

Dersom jeg ikke tilgir, går det først og fremst ut over meg selv.

Da går kreftene mine med til å vedlikeholde hat og bitterhet, og kan hende driver jeg også på med å straffe meg selv.

Tilgivelsen setter meg fri fra den makten den som har gjort urett har hatt over meg!

"Tilgi hverandre" formaner de bibelske forfattere gang på gang.

Det må bety at også de første kristne syndet mot hverandre. Og det er ikke å undre seg over, for de var, i likhet med oss, frelste syndere. Og frelste syndere som ennå sliter med sin syndige natur, vil garantert synde slik at det også går ut over andre mennesker - foreldre, barn, ektefelle, arbeidskamerater, menighetslemmer, naboer, og alle du kan tenke deg.

Det store spørsmålet er ikke *om* vi kommer til å synde mot hverandre, men hva vi gjør etter at vi har oppdaget at vi har syndet.

Forhåpentligvis er vi sunne nok til å be hverandre om tilgivelse.

Og om jeg ikke makter å tilgi?

Da kan jeg be Gud om å gjøre meg villig. Jo mer jeg ser at han har ettergitt meg 116 000 årsverk, jo mer kan jeg tilgi dem som har tatt fra meg noen måneders lønn.

Tilgivelse er ikke:

- Å glemme. (Jødene kan ikke bare glemme Auschwitz. Glemmer vi fortiden vår, blir det et hull i vår personlighet.)
- Å bagatellisere uretten eller unnskyldte dårlig oppførsel. (Gud bagatelliserer ikke våre synder når han tilgir.)
- Å fraskrive ansvar. En som gjør urett, har alltid ansvar for det han/hun har sagt eller gjort.
- Å bagatellisere vår egen skade eller smerte eller benekte våre sårede følelser (Vi er virkelig skadet og såret – og det kan fremdeles gjøre vondt.)
- Å begynne på nytt. (Synden kan ha fått varige konsekvenser vi må leve med)
- Alltid å bli forsonet med overtrederen

Tilgivelse er:

- Å gi avkall på hevn. (Hevnen hører Gud til. Jeg må også la være å bruke den gamle uretten mot deg når jeg er sint på deg.)
- Å avskrive gjeld. (Den du tilgir, må slippe å stå i gjeld til deg – og avbetale.)
- Å gi deg anledning til å bygge opp tilliten igjen. (Etter grov utroskap eller svik, kan det ta tid.)
- En prosess som kan ta tid. (Mange trenger år på en slik prosess.)
- En bevisst viljehandling. Vi må bestemme oss for å tilgi!
- Noe du gjør for din egen del, ikke fordi overtrederen fortjener det. Tilgivelse er å ta tilbake den makten overtrederen har hatt over deg gjennom din fornærmhet, hevnløst og bitterhet.

Gunnar Elstad:

14. Gammelt og nytt.

Det er neimen ikke lett å forstå oss mennesker.

Er det noe forfattere av skjønnlitteratur og skuespill har skildret for oss på utallige måter, så er det nettopp dette at vi så ofte er noe mer eller noe annet enn det vi ser ut til.

Fasade og skygge.

Hvem av oss er ikke opptatt av å ha fasaden i orden?

Når vi møtes på gata, smiler vi til hverandre, selv om vi egentlig ikke er i stemning til det. Når telefonen ringer mens vi er midt i en krangel, blir stemmen vår blid og hyggelig mens vi snakker med den som ringte oss opp. Når røret er lagt på igjen, forblir vi slett ikke blide og hyggelig lenger, men fortsetter å krangle videre. Barn merker ofte at foreldrene deres er mye hyggeligere når det er gjester på besøk enn de blir når gjestene har gått.

Ja, vi kjøper oss til og med klær som hjelper oss til å stå fram i et rimelig godt lys, og vi kan

skjule mye av oss selv bak et par solbriller.

Men bak den fasaden vi arbeider som gale for å vedlikeholde, er det litt av hvert. De fleste har noe rot i bakgården, i kjellerboden eller på loftet. Og hvem har ikke noe i fortiden de helst ikke vil at andre skal få greie på?

Det gamle og det nye mennesket.

Det vi til nå har sagt, kan alle kjenne seg igjen i.

Som kristne kjenner vi dessuten på en dobbelthet vi vil beskrive litt annerledes. Vi snakker om det gamle og det nye mennesket.

Vi har fortsatt et gammelt, syndig menneske i oss. Det er det som i de gamle bibeloversettelsene betegnes som "kjødet". Vårt gamle menneske står fortsatt Gud imot. Det vil fortsatt være sin egen herre i stedet for å ha Gud som Herre. Det rett og slett ønsker å synde, og det ikke bare faller i synd, men legger seg ofte helt frivillig.

Jesus beskriver dette mennesket i Mark 7,21-23 på følgende måte: "For innenfra, fra menneskehjertet, kommer de onde tankene: hor, tyveri, mord, ekteskapsbrudd, pengejag, ondskap, svik, utsketelser, misunnelse, spott, hovmod, vettløshet. Alt dette kommer innenfra og gjør mennesket urent". Paulus har en lignende beskrivelse av det gamle mennesket i Gal 5,19-21.

Alt dette har vi altså et sted på innsiden av oss - og det uansett hvor fine vi måtte se ut på utsiden.

I kapittel 10 tok vi for oss den kristne dåpen og sa at i dåpen ble vårt gamle menneske overgitt til drukning og død. Dåp ved hel neddykking er egentlig symbol på begravelse. Vårt gamle liv ble begravd og overgitt til døden da vi ble døpt. Likevel er ikke vårt gamle syndige liv helt druknet eller helt dødt ennå. Vi bærer det med oss helt til vi ligger i vår grav. Men selv om det ikke er helt dødt ennå, skal det ikke få lov til å utfolde seg.

I dåpen sto vi også opp igjen til et helt nytt liv. Vi oppstod med Jesus og fikk del i hans oppstandelsesliv. Gud gjenfødte oss og gav oss et helt nytt liv vi ikke har noen mulighet for å ta oss sammen for å skape selv. Dette nye menneske ønsker å følge Jesus og ønsker å leve slik Jesus vil at vi skal leve.

Det er faktisk Jesus selv som har tatt bolig i oss ved sin gode Hellige Ånd (Joh 14,23; Gal 2,20). Kristus er i oss!

Dette nye livet skal vokse og utvikle seg til det oppstår i herlighet når Jesus kommer igjen og skaper en ny himmel og en

ny jord. Inntil da skal vi gi det næring, og vi skal vite at det er dette livet som er sterkest og vil seire til slutt.

I Gal 5,22 får vi en beskrivelse av det som preger det nye livet. Det er: Kjærlighet, glede, fred, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, saktmodighet og avholdenhet.

Men inntil vårt gamle menneske ligger i sin grav og Jesus har skapt en ny himmel og en ny jord, er det kamp mellom det gamle og det nye livet. For å si det med Paulus i Gal 5,17: "For kjødet begjærer mot Ånden, og Ånden mot kjødet. De to står hverandre imot, for at dere ikke skal gjøre det dere vil".

Det gamle mennesket kan ikke oppdras til å bli fromt. Den fromheten vårt gamle menneske kan prestere, er bare det rene hykleriet. Vårt gamle menneske skaltvert imot dødes og avkles, det skal ikke lenger få lov til å bestemme over oss. "Slik skal også dere regne dere som døde for synden" (Rom 6,11). "Så død da deres jordiske lemmer", sier Paulus (Kol 3,5). Og vi som har begynt å avkle det gamle, skal fortsette å avkle det (Kol 3,9).

Når det gjelder det nye mennesket, kan vi si at vi allerede "har ikledd oss det nye mennesket" (Kol 3,10), og så skal vi fortsette å ikle oss alle dets gode frukter (Kol 3,12). Dessuten sier Paulus: "Vandre i Ånden! Så skal dere ikke fullføre kjødet lyster" (Gal 5,16).

Denne prosessen med at det gamle skal dø og det nye få mer og mer plass, kaller vi ofte "helliggjørelse".

Jo større plass Jesus får i livet vårt, jo mindre plass blir det igjen til synden. Helliggjørelse er at Jesus og det nye livet får større og større plass i oss, og at synden og det gamle livet dødes og får mindre og mindre plass.

Hvordan dør vi det gamle mennesket? Jo, det skjer når

- 1) vi lever i lyset, dvs. når syndene våre avsløres og bekjennes. Vi skal bekjenne alle våre synder for Gud (1 Joh 1,9), og de menneskene vi har såret eller skadet skal vi be om tilgivelse (Matt 5,23-24). Skriftemålet er en god hjelp til ny frimodighet. Her passer det å ta med et bilde fra de norske folkeeventyrene: Trollene sprekker når sola renner. Synden trives best i mørket. Når det ærlig og redegelig bekjennes, mister den mye av sin kraft
- 2) vi flykter fra fristelser. Vi oppsøker ikke situasjoner og miljøer der vi vet at fristelsene blir for store. Fristelser har det med å komme gjennom dører vi har latt stå på gløtt.
- 3) vi tvinger oss selv til å leve etter Guds bud. Det er helt ok å tvinge seg selv til å gjøre det som er rett selv om vi kjenner at vi har mest lyst til å gjøre det som er synd. Dette er ikke noe vi gjør for å fortjene frelsen eller bli frommere, men bare for at synden ikke skal få mer makt over oss.

Som sagt, syndfrie blir vi aldri. Men skulle vi bruke et bilde, kunne vi si at det alltid kommer til å vokse løvetann på gressplenen vår. Likevel er det stor forskjell på en plen der det stadig lukes og en plen der det aldri lukes.

Og hvordan styrker vi det nye? Det skjer når

- 1) vi lever i lyset. Nå kan vi bruke et annet bilde for å beskrive lysets virkninger: Det er Gud selv som er Lyset. Varmen og kjærligheten fra ham, får det til å spire og gro i livene våre - slik sola får det til å spire og gro om våren.
- 2) vi lever i de fire "B-ene, nemlig Bibelen, Bønnen, Bror- og søsterfellesskapet og Brødsbrytelsen (nattverden). Jesus har lovt å komme til oss gjennom disse kanalene. (Alle disse kanalene har vi tatt for oss i tidligere kapitler)
- 3) vi lever i samfunn med Jesus - som grener på vintreet. Da kan vi, i følge Joh 15, ikke unngå å bære frukt. "Jeg er vintreet, dere er grenene. Den som blir i meg og jeg i ham, han bærer mye frukt, men uten meg kan dere intet gjøre" (Joh 15,5). (Se første del av kapittel 8)

Det er to grøfter vi kan falle i.

Enten blir vi så motløse at vi gir opp og tror at det ikke nytter å kjempe mot det gamle mennesket, eller vi tror at det ikke er så viktig å kjempe siden vi er frelst av nåde alene

Romerbrevets kapittel 6 gjør det helt klart for oss at det at vi blir tilgitt av bare nåde, ikke betyr at vi kan fortsette å synde så mye vi vil. Paulus kommer med to viktige argumenter.

For det første, sier han i versene 3-14, skal vi huske på at vi døde med Kristus og sto opp med ham. Da skal vårt gamle liv nettopp være overgitt til døden, og det nye livet skal få herredømme over oss.

For det andre, sier han i versene 16-21, må vi huske på at synden ikke bare er enkelte tanker, ord og gjerninger. Den er en makt som binder oss. Den gjør oss til slaver. Når Jesus nå har frelst oss ut fra denne makten, skal ikke vi la oss blinde igjen og gå inn i det gamle slaveriet. Gir vi synden lillefingeren, vil den ta hele hånda – omtrent opp til albuen. Derfor gir vi ikke synden lillefingeren.

Og Paulus snakker frimodig om Åndens frukt: *"Men nå", avslutter han i vers 22-23, "når dere er frigjort fra synden og er blitt tjenere for Gud, har dere helliggjørelse som frukt, og til slutt evig liv. For syndens lønn er døden, men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre"*.

Frelsesvisshet

"Dette har jeg skrevet til dere for at dere skal vite at dere har evig liv, dere som tror på Guds Sønnns navn", sier Johannes til dem han skriver til (1 Joh 5,13). Vi skal altså få lov til å være trygge på at vi er frelst.

Men dersom vi lar helliggjørelsen bli grunnlaget for frel- sesvissheten, da står vissheten på utrygg grunn. Det er slett ikke alle dager vi føler oss særlig helliggjort. Noen ganger har vi til og med en følelse av at vår gamle, syndige natur er i ferd med å få overtaket på oss.

Frelsesvissheten har sin grunn i rettferdiggjørelsen (se kapittel 4). Uansett hvor ufullkomne vi er, er vi som kristne "i Kristus". Det er grunnen til at Paulus tiltaler de kristne som "dere hellige" på tross av at de slett ikke er fullkomne, men har mye å rydde opp i.

Frelsesvissheten må ene og alene ha sin grunn i det at vi er rettferdiggjort fordi Jesus tok den straffen du har fortjent. Gud har erklært deg rettferdig for Jesu skyld.

Husk at *"dersom du bekjenner dine synder, så er han trofast og rettferdig så han tilgir deg syndene og renser deg fra all urett"* (1 Joh 1,9). Legg også merke til at det ikke står at Gud tilgir og renser når du har *seiret* over dine synder. Han tilgir og renser når du har *bekjent* dem.

Til slutt: Det går an å være frelst uten å ha frel- sesvisshet. Det er ikke vissheten som frelser oss, men Jesu død for våre synder. Men Gud unner oss som er frelst å få lov til å leve i visshet om det.

Samtidig synder og rettferdig. Nye klær.

Etter at jeg ble en kristen, har jeg altså vært både et gam- melt og et nytt menneske. Jeg har min gamle syndige natur, og jeg er gjenfødt til et nytt liv.

Min gamle, syndige natur kan til tider være så sterk og iøy- nefallende at det går på frimodigheten løs. Jeg begynner å lure på hvor langt jeg egentlig er kommet i helliggjørelse. Av og til kan jeg til og med begynne å tvile på om det nye livet fremdeles er der.

Da trenger jeg hjelp til å se at samtidig som jeg er en aktiv synder, så er jeg likevel et rettferdiggjort Guds barn

La oss bruke et bilde som Bibelen bruker:

Jeg er en skitten synder. Men den dagen jeg blir en kristen, blir jeg ikledd Kristus. Gud gir meg en skinnende ren og hvit kappe. Den skjuler alle mine skitne synder. Og den er så full- kommen, at når jeg står for Den Hellige Guds trone, finner han ingen feil på meg. Han ser Kristus i stedet for meg. Nå er jeg "i Kristus".

Men inne i denne kappen, er det altså fremdeles en skitten synder. Gud har aldri lovet meg frimodighet ved at jeg ser hva om er inne i kappen. Men han har lovet meg frimodighet ved at jeg ser på kappen. Den skal være mitt hverdagsantrekk, mitt festantrekk og mitt arbeidsantrekk. Så lenge jeg har den på, vet jeg at jeg er et tilgitt og frelst Guds barn uansett hva jeg ser av meg selv når jeg ser inne i kappen.

I Jes 61,10 står det: *"Jeg vil glede og fryde meg i Herren, min sjel skal juble i min Gud. For han har kledd meg i frelsens drakt og svøpt meg i rettferdighets kappe, lik en brudgom som pryder sitt hode, lik en brud som pynter seg med sine smykker"*.

Her er det ikke tale om klær vi har laget selv og tatt på oss selv. Det er Gud selv som har kledd oss opp.

Den fortapte sønnen vi hører om i Luk 15 trengte også nye klær. Han var skitten og fæl og luktet sikkert kraftig av gris.

Og far bestiller nye klær til gutten sin. Det er ikke hvilke som helst klær heller. *"Finn fram de fineste klærne og ta dem på ham"* (Luk 15,22).

Så har vi altså møtt enda en skitten synder som trengte nye klær å skjule seg i. Far hadde tatt imot ham og kledd ham opp. Nå kunne han vise seg for andre uten å skamme seg.

Den skitneste synderen hadde fått de fineste klærne!

Det kapitlet i Bibelen som virkelig presenterer oss for de rene og hvite klærne, er Åpenbaringen 7.

Johannes ser for seg den frelste skare som har kommet helt fram og sier: *"Deretter så jeg en skare så stor at ingen kunne telle den, av alle nasjoner og stammer, av alle folk og tungemål. De sto foran tronen og Lammets, kledd i hvite kapper og med palmegrener i hendene"* (Åp 7,9).

Så stor det videre: *"En av de eldste tok da til ordet og spurte meg: 'Disse som er kledd i hvite kapper, hvem er de og hvor kommer de fra?' 'Herre', svarte jeg, 'du vet det'. Da sa han til meg: 'Dette er de som kommer ut av den store trengsel, og som har vasket sine klær og gjort dem hvite i lammets blod. Derfor står de nå for Guds trone og tjener ham dag og natt i hans tempel, og han som sitter på tronen, skal reise sin bolig over dem'"* (Åp 7,13-15).

Våre synder er så alvorlige at Jesus rett og slett måtte ta den straffen du og jeg hadde fortjent. Og Jesus var villig til å ta vår straff. Han var så glad i oss skitne og syndige mennesker at han gav sitt liv for oss.

Det er derfor Johannes sier at den hvite kappen vår er vas- ket i Jesu blod. Den hvite kappen er ikke noen lettvin- t løsning på et problem og et symbol på at Gud ikke tar det så nøye med synd. Det er en kappe som er dyrt kjøpt. Den gis til syndere som vet at de fortjener dom og straff og må ta imot frelsen aldeles ufortjent, 100 % av nåde.

Det er ingen ting Jesus heller vil enn å kle opp skitne syn- dere og få omslutte dem helt.

Når du har fått på deg denne kappen, kan du frimodig stå for Guds trone og vite at du er trygg fordi Jesus allerede har tatt den straffen du har fortjent.

Kappen får du helt gratis. Jesus har kjøpt den til deg. Han betalte med sitt eget blod på Golgata.

En evangelist er egentlig reisende i klær. Han skal vise fram den hvite kappen han eller hun har fått og fortelle andre hvor de kan få maken.

Gunnar Elstad:

15. Misjonsoppdraget.

Sommeren 1974 var flere tusen misjonsledere fra hele 150 land samlet i Lausanne til tidenes største misjonskonferanse. Sammen underskrev de det vi i dag kaller "Lausannepakten". I paktens punkt 14, kan vi lese: "Den Hellige Ånd er en misjonerende Ånd. Derfor skulle evangelisering springe spontant ut fra en ånds-

fyllt kirke. En kirke som ikke er en misjonerende kirke, motsier seg selv og slukker ut Ånden".

Kan vi virkelig si det så sterkt!?

Disiplene hadde i alle fall ikke vært sammen med Jesus mange månedene før han sendte dem ut to og to. De var langt fra utlært, og det var mye de ennå ikke forsto av Jesu ord og virke. Likevel, de ble sendt ut.

Etter at Jesus var stått opp fra de døde, var det nettopp misjonsoppdraget som var det viktigste temaet når han samtalte med disiplene. "Fred være med dere. Likesom Faderen har sendt meg, sender jeg dere", sa han til usikre og redde disipler (Joh 20,21).

Det er litt av en sammenligning: Slik Faderen sendte sin fullkomne Sønn, sender Sønnen ut sine ufullkomne disipler!

La oss gjøre et lite forsøk på å utlegge disse ordene:

For det første: Jesus måtte forlate sin himmelske herlighet for å dele kår med mennesker som ikke engang brydde seg noe særlig om å ta imot ham. For å si det med et par julesanger: "Han kom fra himlens høye slott, ned til vår arme jord". "Hvor vi ham intet annet bød, enn stall og krybbe, kors og død". Jesus kaller altså sine disipler til ikke bare å tenke på seg selv og sine egne behov, men være villig til å forlate det trygge og gode og begi seg ut i noe som kan koste noe.

For det andre må en disippel regne med lidelse og motgang. "En tjener er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere" (Joh 15,20), fikk disiplene høre. Og som sin Herre ble de fleste av dem villige til å ofre sitt liv for evangeliet.

For det tredje, og dette er langt mer positivt, vil en disippel også merke at Jesus taler igjennom ham. Leser vi litt videre i Joh 15,20, ser vi at Jesus gav disiplene dette løftet: "Har de holdt fast på mitt ord, vil de også holde fast på deres". På samme måte som Gud talte gjennom Jesus, vil Jesus altså tale gjennom sine disipler.

Det siste Jesus gjorde før han for opp til himmelen, var å gi disiplene sine misjonsbefalingen.

Det første som skjedde etter at disiplene fikk Den Hellige Ånd på pinsedag, var evangelisering og misjon. De begynte å forkynde evangeliet på hele tolv språk samtidig. Jøder fra alle deler av Romerriket hadde kommet til Jerusalem for å feire en av de store høytidene. (På denne tiden bodde ca 2/3 av jødene langt utenfor Jerusalem og Juda.) Nå fikk de, til sin store overraskelse, høre evangeliet forkynt på sitt eget språk.

Den Hellige Ånd er sannelig en misjonerende Ånd!

Evangeliet gikk videre. Etter et par hundre år hadde det utbredt seg i hele det romerske riket.

Det spesielle var at det ikke først og fremst var profesjonelle forkynnere og misjonærer som brakte evangeliet ut. Det var helt alminnelige kristne.

Handelsfolk og sjøfolk reiste mye, og de vitnet om sin tro både for sine reisefeller og sine kontakter. Slavene ble stadig solgt til nye husstander, og det finnes morsomme vitnesbyrd om

at fornemme hedninger undret seg over at slavene som sto så lavt i rang, dristet seg til å snakke om religion. Soldater var også viktige vitner, og de ble stadig forflyttet til de grenseområdene som keiseren anså som truende. Sist, men ikke minst, må vi nevne kvinnene som vitnet om sin tro når de møtte andre ved vannpostene. Folk så også at de kristne levde annerledes. Etter hvert så de også at kristne var villige til å lide for sin tro, og det var mer enn mange filosofer var.

Da Paulus skrev til tessalonikerne første gangen, var menigheten neppe mer enn ca 9 måneder gammel. Det var altså helt ferske kristne han skrev til. Likevel ser det ut som om de har delt sin nye tro med sine medmennesker både fjernt og nært. Paulus sier i alle fall til dem: "For fra dere har Herrens ord fått lyde ut. Ikke bare i Makedonia og Akaia, men alle steder er deres tro på Gud blitt kjent" (1 Tess 1,8).

Når Paulus skriver til menigheten i Filippi sier han: "Helt fra første dag har dere hatt samfunn med meg i arbeidet for evangeliet" (Fil 1,5).

Vi ser det fremdeles.

Helt nye kristne vitner for sine ikke-kristne venner. Det sies faktisk at det er de som vinner flest, er de som bare har vært kristne i under to år.

Nye kirker begynner å sende misjonærer til andre land lenge før det har blitt menigheter alle steder i deres eget land.

Gjør disipler!

Den mest kjente misjonsbefalingen i lyder slik: "Men de elve disiplene drog til det fjellet i Galilea hvor Jesus hadde satt dem stevne. Og da de fikk se ham, falt de ned og tilba ham; men noen tvilte. Da trådte Jesus fram og talte til dem: 'Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn og lærer dem og holde alt det jeg har befalt dere. Og se jeg er med dere alle dager inntil verdens ende'" (Matt 28,18-20).

"Men noen tvilte". Disiplene var altså vanlige mennesker med menneskelige og åndelige svakheter. Gud har det med å utruste og bruke vanlige mennesker - forbløffende vanlige.

Ordene "Meg er gitt all makt i himmel og på jord" og "Se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende" rammer inn selve befalingen. Det er altså derfor vi skal gå ut og gjøre disipler. Jesus har ikke all makt på den måten at vi ikke skal gjøre noe. Vi skal gjøre noe nettopp fordi han har all makt og vil gå sammen med oss. Ordet "derfor" er et viktig ord i sammenheng.

Hovedoppdraget er "Gjør disipler". Skulle vi oversette nøyaktig måtte det bli: "Gjør disipler i det dere går ut, døper og lærer". Det er noe vi har misforstått dersom vi nøyer oss med å gå ut, døpe og lære uten at det blir disipler av det.

En disippel er, som tidligere sagt, en lærling. Det typiske for disipler er: de får ikke flere års teoretisk utdanning før de begynner å jobbe. De begynner å jobbe med en gang. Det er jobben som er utdannelsen. Slik var det i de gamle håndverkerlau-gene også. Du ble skomaker ved å begynne å jobbe hos en skomaker.

Det er ikke bare snakk om å lære bort en teori. Disiplene skulle lære nye disipler å holde alt det Jesus hadde befalt. Kristendom er ikke en teori som skal tilegnes, men et liv som skal leves.

De skulle altså gå ut og gjøre flere disipler. De skulle ikke ut og vinne sympatisører, møtegjengere eller flere ansatte, men disipler - som følger Jesus og gjør enda flere til disipler.

Oppdraget er svimlende: Alle folkeslag! Jesu disipler startet der de var, i Jerusalem. Så utvidet feltet seg etter hvert.

Det er et disippelliv du og jeg er kalt til. Det typiske for disipler er at de gjør disipler.

Forsoningens tjeneste

"Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og gav oss forsoningens tjeneste. Det var Gud som i

Kristus forsonste verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han overgav ordet om forsoningen til oss. Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er som om Gud selv formante gjennom oss: Vi ber dere på Kristi vegne, la dere forsonne med Gud. Han som ikke visste av synd for oss, har han gjort til synd, for at vi i ham skulle få Guds rettferdighet" (2 Kor 5,18-21).

Når Paulus skal begrunne sitt evangeliserings- og misjonsoppdrag, sier han: "*Fordi vi kjenner frykten for Herren*" (v 11), og "*For Kristi kjærlighet tvinger oss*" (v 14). Både frykt og kjærlighet er altså motiverende faktorer, og ikke motsetninger, slik vi har så lett for å tro i dag.

Så fortsetter Paulus: " *Og han (Jesus) døde for alle, for at de som lever ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og sto opp for dem*" (v 15). Vi er altså frelst for å tjene. Vi kan ikke velge om vi vil være tjenere eller ikke. Vi kan bare velge om vi vil være lydige eller ulydige tjenere.

Vi har fått "forsoningens tjeneste". På samme måte som Jesus kom til verden for at mennesker skulle bli frelst og forsonet med Gud, sender han oss for at vi skal ha den samme oppgaven.

Og Den Treenige Gud vil virke igjennom oss. "Det er som om Gud selv formaner gjennom oss" (v 20). "Vi er utsendinger for Kristus" (Egentlig står det: Vi er utsendinger i Kristi sted, altså vi går i stedet for Jesus).

Indre og ytre misjon

"Hvorfor skal vi egentlig engasjere oss i misjon?" sier enkelt. "Er det ikke like viktig at vi evangeliserer her hjemme?"

I vårt land har de som vil høre evangeliet i alle fall en mulighet til å komme i kontakt med kristen forkynnelse. Men i store deler av verden finnes det nesten ikke kristne, langt mindre forkynnere. Hovedandelen av verdens ikke-kristne har ingen mulighet til å høre evangeliet dersom ikke kristne er villige til å forlate sine hjemland og krysse grenser!

Nye kirker begynner å tenke misjon lenge før deres eget land er gjennomevangelisert. Kirkene i Afrika og Asia sender i dag ut misjonærer. De sender faktisk misjonærer til Europa. Det landet som i dag sender flest misjonærer ut til andre kulturer, er faktisk India.

Nødhjelp eller misjon

Nøden er stor rundt om i verden - både helsemessig, økonomisk, materielt og sosialt. Vi er kalt til å lindre nød.

Selv om verden en gang skal gå under, skal vi så lenge den står lindre nød og hjelpe alle mennesker til et så meningsfylt liv som mulig. Vi kan ikke skape et paradisi på jorden, men vi kan sørge for at vi ikke får det verre enn nødvendig. Det er som på et sykehus. Der overlater en ikke mennesker som skal dø til seg selv. En prøver så godt en kan og lindre smerte og lege sykdom.

Men det å lindre fysisk, sosial og materiell nød er noe alle mennesker kan være med på. Som kristne må vi bare fryde oss over det arbeidet Røde Kors, Amesty International og andre organisasjoner gjør. De som driver slikt arbeid, gjør noe som behager Gud. Derfor bør vi oppmuntre dem og takke Gud for dem.

Men det er bare vi kristne som kan drive misjon! Det er grunnen til at vi må prioritere dette arbeidet. Og for å si noe det er forholdsvis upopulært å si: Ut fra Bibelen er det mye viktigere at mennesker blir frelst enn at de får det materielt og følelsesmessig godt. Frelse er alltid viktigere enn helse.

Vi er i gang – eller DE er i gang

På verdensbasis regner vi med at det hver dag blir 70 000 nye kristne. Den dårlige nyheten må være at det i den vestlige verden blir færre og færre kristne. Men i Afrika, Asia og Sør-Amerika blir det altså stadig flere. I Afrika og Asia er antallet tredoblet på 30 år, i Latin-Amerika er det bare doblet.

De nye kirkene har lært det vi også kunne en gang – at det viktigste ikke er å ha det godt selv, men at flere blir berget før verden går til grunne. Det er ikke lenger vi i den vestlige verden som sender ut flest misjonærer. Kirken i India sender ut 44 000 misjonærer som først og fremst henvender seg til unådde grupper innen for Indias grenser. Allerede for flere år siden sendte Korea ut 10 000 misjonærer til ulike land rundt om i verden. For tiden planlegger de å stille med 1 million (!) teltmakermisjonærer i overskuelig framtid.

Oss turister imellom

Det er ikke så rent få som har sammenlignet kloden vår med skipet Titanic som hadde alt passasjerene, i alle fall de rike passasjerene, kunne ønske seg.

Forskjellen på oss og dem som var på det opprinnelige skipet, er at de overhodet ikke regnet med muligheten for at skipet kunne synke. Vi vet, både ut fra Bibelen og det vitenskapen sier oss, at skipet allerede har fått en merkbar slagside.

Vi liker ikke å tenke på det, det er ikke populært å snakke om det, men vi vet det. For første gang i verdenshistorien tror vi ikke lenger at alt vil bli bedre, men vi vet at alt vil bli verre. For å roe oss ned, bestiller vi en enda større og enda mer luksuriøs lugar på et bedre dekk.

1500 mennesker gikk til bunns da Titanic forliste. På tross av at det var livbåtplass til 1200, var det bare 700 som ble reddet, dels fordi mannskapet ikke helt visste hvordan en skulle sette livbåtene på vannet, dels fordi de som allerede hadde fått plass, ikke våget ta opp flere overlevende!

Spørsmålet er hva du og jeg vil gjøre, nå mens skipet ennå ikke har gått ned. Vil vi prøve å skaffe oss en bedre lugar til så lenge? Eller vil vi forberede oss på å redde flest mulig?

Enda viktigere: Hva tror vi Gud vil bruke deg og meg til så lenge seilassen varer?

Bibelen sier det ganske dramatisk. Den sier at det bare er én grunn til at verden fortsatt står: Gud ønsker at flere skal komme til tro og bli frelst.

2 Pet 3,9: "*Det er ikke slik at Herren er sen med å oppfylle sitt løfte, som noen mener. Nei, han er tålmodig med dere, for han vil ikke at noen skal gå forta, men at alle skal nå fram til omvendelse*"

De venter

I den lille boken "De venter" har Asbjørn Aavik formidlet et sterkt kall til oss. I bokens første kapittel stopper han opp ved ordet "misjonsinteresse" og synes at dette er et heller svakt ord. La oss sitere:

"'Kristi kjærlighet tvinger', sa Paulus. Det er mer enn å være interessert. Da er det blitt til en jagende makt i ens sinn.

Har du noen gang sett en mor lete etter det lille barnet som er kommet bort fra henne, da forstår du litt av dette. Hennes beste venner slutter å lete. Det er håpløst. Men mor går - går sine føtter til blods. Roper barnets navn, til hun ikke eier mål. Går til hun stuper. Hva er det? Det er kjærligheten.

Da vil vi ikke tale om misjonsinteresse. Men vi vil tale litt med hverandre om misjonssinnet - eller misjonsånd".

16. Jesus kommer igjen.

Når menigheten samles søndag formiddag, pleier en å reise seg og si fram trosbekjennelsen Der bekjenner en at Jesus "sitter ved Guds, den allmektige Faders, høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde".

Jesus – dommeren.

Menneskets aldelsmerke er at det er skapt med vilje og ansvar. Du og jeg er skapt til å ha Gud som Herre, ikke til å være våre egne herrer. Vi er skapt til å ha omsorg for vår neste, ikke til å være kalde, likegyldige eller ukjærlige mot ham eller henne. Vi er skapt til å være forvaltere som tar vare på skaperverket, ikke forbrukere som bare bruker det opp.

Nettopp fordi Gud er vår Herre, er det ikke likegyldig for ham hvordan vi lever. Han vil ikke bare godta at vi gjør opprør mot ham. Han vil ikke bare godta at vi sårer og skader mennesker han har skapt og er glad i.

Han vil ikke bare godta at vi ødelegger det skaperverket som han har skapt til sin ære.

Jesus vil en dag komme igjen for å stille oss til regnskap for det livet vi har levd. Da vil han, en gang for alle, sette en stopper for synd, urettferdighet og ondskap. Da vil de som har stått Gud imot, enten det er mennesker, åndsmakter eller Djevelen selv, bli overgitt til dom og fortapelse.

Et av de viktigste bibelavsnittene om Jesus om dommeren, finner vi i Matt 25,31-46:

"Men når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, og alle hans engler med ham, da skal han sitte på sin trone i herlighet, og alle folkeslag skal samles foran ham. Han skal skille dem fra hverandre, som en gjeter skiller sauene fra geitene, og stille sauene til høyre for seg og geitene til venstre.

Så skal kongen si til dem på sin høyre side: 'Kom hit, dere som er velsignet av min Far, og ta det rike i eie som er gjort i stand for dere fra verdens grunnvoll ble lagt. For jeg var sulten og dere gav meg mat; jeg var tørst og dere gav meg drikke; jeg var fremmed og dere tok imot meg; jeg var uten klær, og dere kledde meg; jeg var syk, og dere så til meg; jeg var i fengsel, og dere besøkte meg'.

Da skal de rettferdige svare: 'Herre, når så vi deg sulten og gav deg mat, eller tørst og gav deg drikke? Når så vi deg fremmed og tok imot deg, eller uten klær og kledde deg? Og når så vi deg syk eller i fengsel og kom til deg?'

Men kongen skal svare dem: 'Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot en av disse mine minste brødre, gjorde dere mot meg'.

Så taler Jesus til dem som står til venstre for ham, de som ikke har gjort noe godt mot Jesu minste brødre og dermed heller ikke mot ham.

Beretningen avsluttes med ordene: *"Og disse skal gå bort til evig straff, men de rettferdige til evig liv"*.

Bibelen forteller oss at livet har to utganger:

Frelsen innebærer et evig liv på en ny jord under en ny himmel. Antakelig er det riktigere å si det slik, enn å si at det er vi som kommer til himmelen, slik en vanligvis uttrykker seg. Da skal vi få leve i personlig samfunn med vår Skaper og Herre. Da er det slutt på all synd og urettferdighet. Da er det ikke mer sorg,

sykdom, nød, smerte eller død. Da skal vi få tilbe og prise vår Skaper, Frelser og Herre.

Ellers må vi være litt forsiktige når vi skildrer frelsen. Bibelen bruker mange bilder når den skildrer livet etter døden. Hva som bare er bilder og hva som vil bli konkret virkelighet, er det mange ganger vanskelig å avgjøre.

Det samme må vi si når det gjelder fortapelsen. Mange har kommet i skade for å skildre den med bilder og forestillinger, ofte veldig detaljerte, som Bibelen overhodet ikke gir oss dekning for.

Men et par ting er klart ut fra det Bibelen sier: Det er ikke bare snakk om en tilintetgjørelse eller et liv borte fra Gud. Fortapelsen skildres som en evig tilstand under Guds vrede og straff.

Det Bibelen sier om dette er rystende lesning. Så rystende at vi ikke helt klarer å forholde oss til det. Det er faktisk vanskelig å ta det helt inn over seg.

Den verdenskjente kristne forfatteren, C. S. Lewis, sier om fortapelsen: "Det er ingen lære som jeg mer enn gjerne ville fjerne fra kristendommen enn denne, dersom det stod i min makt" ("The Problem of Pain").

Jeg må bare innrømme at jeg føler det på samme måte som C. S. Lewis. Og det står heller ikke i min makt å fjerne denne læren fra Bibelen.

Midt i alt dette, er det imidlertid én ting vi må holde fram: Jesus kom ikke først og fremst for å dømme oss. Han kom først og fremst for å frelse oss. "Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham", sa Jesus (Joh 3,17). Vår oppgave er ikke først og fremst å forkynne fortapelsen. Det vi først og fremst skal forkynne, er at Jesus har gjort det mulig for oss å bli reddet fra dommen og få del i frelsen Gud vil gi oss for Jesu skyld.

Da Paulus skrev til menigheten i Tesselonika, som da bare hadde eksistert i ca 9 måneder, sier han at de venter på Guds Sønn fra himmelen, "han som Gud reiste opp fra de døde, Jesus, som redder oss fra den vredesdom som kommer" (1 Tess 1,10). Det er altså en redningsmann vi ser fram til å møte når vi ser fram til Jesu komme.

Endetiden

For en tid siden ble en eldre skuespiller spurt om hun var redd for å dø.

"Nei", svarte hun, "men jeg er redd for hva som kommer til å skje med meg før jeg dør".

Jeg satt der foran tv-skjermen og kjente at jeg kunne underskrive på det hun sa. Jeg er også mer redd for hvordan mine siste dager vil bli enn jeg er for selve døden. Jeg er redd for sykdom. Jeg er redd for smerte. Jeg er redd for å bli en såkalt grønnsak i måneder eller år før jeg dør.

En ting er hva som skal hende med meg før jeg dør. En annen ting er hva som skal skje med den verden jeg lever i før Jesus kommer igjen og skaper en ny himmel og en ny jord. Når jeg leser om dette, kan jeg også bli engstelig.

Bibelen sier at i de siste tider skal vi oppleve omfattende epidemier, naturkatastrofer, kriger og forfølgelse av kristne. I og for seg er ikke dette noe nytt. Til en viss grad har en til alle tider opplevd noe av dette. Men omfanget blir større enn tidligere i historien. Betydelig større.

Jesus sammenlignet denne vanskelige og vonde tiden med fødselsveer (1 Tess 5,3).

De fleste kvinner ser fram til å få et barn. Men det betyr ikke at de ser med glede fram til selve fødselen, for den kan gjøre forferdelig vondt. Men det som er vondt, åpner for noe stort og fint.

Ok. Jeg innrømmer altså at jeg ofte er mer redd for hva som skal skje med meg før jeg dør enn jeg er for selve døden. Men Bibelen har noen tanker som setter meg litt på plass. Hva gjør det egentlig om jeg må ha det vondt en kort stund før jeg dør, når jeg får en evighet der jeg bare skal ha det godt? Og hvor dumt ville det ikke være å velge å ha det godt en kort

stund her på jorden, og så få det vondt i evigheten? Det er blant annet 1 Pet 1,4-7 som minner meg om dette.

Til alle tider har det vært kristne som har studert Bibelen og samtiden sin og prøvd å regne ut når Jesus kommer igjen. Når vi ser hvor mange ganger en har tatt feil, blir vi så avgjørt manet til forsiktighet. Likevel blir vi fra mange ulike hold minnet om at kloden og sivilisasjonen er mer truet enn noen sinne. Det er ikke så lett å la være å sammenligne med det Bibelen forteller oss.

Vi er bare nødt til å si et par ord om forfølgelse før vi går videre.

Den dagen vi ble Guds barn, fikk vi ikke noe løfte om at vi alltid skal ha det godt i denne verden. Når Jesus tar avskjed med disiplene, sier han: *"En tjener er ikke større en sin herre. Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere. Har de holdt fast på mitt ord, vil de også holde fast på deres"* (Joh 15,20). Når Peter skriver til de kristne, sier han: *"Derfor kan dere juble av glede, selv om dere nå en kort tid må ha det vondt i mange slags prøvelser"* (1 Pet 1,6).

Muslimere som har tatt imot Jesus, vet noe om dette. I Kina har mange kristne erfart det. Kristne som lever under tøffe forhold i Afrika vet noe om dette. Det kan faktisk være ganske vanskelig å være en kristen i Norge også.

Det er først når Jesus kommer igjen og har skapt en ny himmel og en ny jord, vi er garantert å få det godt – fullkomment godt. Det er dette som gir martyrene mot til å dø for det de tror på.

Det er flere kristne martyrer enn mange tror. Vi regner med at ca 300 000 dør for sin kristne tro hvert år.

Ser deg i himmelen

Vi var i ferd med å ta avskjed etter at språkskolen var slutt. En nydelig, eldre dame kommer bort til meg, gir meg et varmt håndtrykk og sier, som den naturligste ting av verden: "See you in heaven, if not before". ("Ser deg i himmelen, om ikke før")

For henne var det det naturligste av verden å si. Det er vel derfor jeg husker henne så godt, selv om det er mer enn 30 år siden jeg møtte henne. Ingen avskjedshilsener har gjort et tilnærmet så stort inntrykk på meg.

Det er jo dette det hele dreier seg om - å komme til himmelen.

Enda en gang skal vi gå tilbake til 1 Tess 1,9-10: ***"Dere vendte om til Gud fra avgudene, for å tjene den levende og sanne Gud og vente på hans Sønn fra himmelen, han som Gud reiste opp fra de døde, Jesus som redder oss fra den vredesdom som kommer"***.

En kristen er altså en som venter på at Jesus skal komme igjen for å redde oss fra dommen, døden og fortapelsen.

Lenger ut i det samme brevet sier Paulus at ingen vet når Jesus kommer igjen, og at mange vil bli overrasket den dagen det skjer. *"Men dere, brødre"*, sier han til de kristne, *"er ikke i mørket, så dagen skulle overrumple dere som en tyv"* (1 Tess 5,4).

Vi som er kristne, vet altså heller ikke når Jesus kommer igjen. Likevel er vi forberedt på det. Vi er så forberedt på det at det ikke blir noen overraskelse for oss den dagen dette skjer. Det er akkurat dette vi har sett fram til!

Det er mange måter å forkynne Jesu gjenkomst på.

Dessverre har både voksne og barn mange ganger blitt unødig redde på grunn av forkynnere som har tordnet ut over forsamlingen noe i retning av "Pass dere, for nå kommer han snart! Og nåde dere om dere ikke da har deres sak i orden!"

Selv om vi ikke kan underslå det alvorlig som er forbundet med at Jesus kommer igjen, blir en slik forkynnelse for ensidig.

Bibelen forkynner nemlig Jesu gjenkomst vel så meget som en trøst og en oppmuntring for de troende. *"For Gud har*

ikke bestemt oss til vrede, men til å vinne frelse ved vår Herre Jesus Kristus. Han døde for oss for at vi, enten vi våker eller sover, skal leve sammen med ham. Derfor må dere oppmuntre og oppbygge hverandre, som dere også gjør" (1 Tess 5,9-11).

Han som kommer, er han som døde for mine synder. Han som kommer, er han som elsker meg med en uendelig kjærlighet. Han som kommer, er han jeg har hatt personlig fellesskap med helt fra den dagen jeg ble en kristen. Han som kommer, er han som har kalt meg "venn", ikke "tjener".

Siden avslutningen av språkskolen i 1975 har jeg også begynt å bruke denne avskjedshilsenen. "See you in heaven if not before".

Jeg synes det er en flott hilsen.